

GLÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

EUROPEJSKA AGENCJA ŚRODOWISKA W ROKU 2013

*Udział Polski w realizacji zadań
- sprawozdanie -*

GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

dr inż. Andrzej Jagusiewicz
Akceptuję.

WARSZAWA, czerwiec 2014

Opracowanie:
Krajowy Punkt Kontaktowy EEA/EIONET
w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	4
1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska	4
1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania	4
1.2. Organizacja i budżet	5
2. Najważniejsze działania i produkty EEA w roku 2013	7
2.1. Najważniejsze usługi i dane EEA	8
2.2. Raporty EEA	11
2.3. Realizacja inicjatyw horyzontalnych UE	14
2.4. Inne działania EEA.....	16
3. Zadania realizowane w kraju	18
3.1. Organizacja i koordynacja krajowej struktury EIONET	18
3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach PDF	20
3.3. Udział w przygotowywaniu raportów, opracowań i innych produktów EEA	25
3.4. Uczestnictwo w spotkaniach Zarządu i EIONET, inne wydarzenia	29
Podsumowanie udziału strony polskiej i wnioski	32
ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2013 r.....	35
ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2014 r.	36
ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych (PDF)	37
ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych (PDF) – dok.	38
ZAŁĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji.....	39

Wprowadzenie

Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z art. 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, jest odpowiedzialny za koordynację współpracy Polski z Europejską Agencją Środowiska (*European Environment Agency*) – EEA. Koordynacja ta jest realizowana poprzez rolę reprezentanta Polski w organie decyzyjnym Agencji – *Management Board* (dalej zwanym Zarządem) oraz poprzez Krajowy Punkt Kontaktowy ds. współpracy z EEA w ramach EIONET – Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska, ulokowany w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. Obecnie Główny Inspektor Ochrony Środowiska sprawuje funkcję wiceprzewodniczącego Zarządu EEA, co wiąże się z uczestnictwem w posiedzeniach Biura EEA.

Niniejszy materiał stanowi sprawozdanie z koordynacji współpracy z EEA. W pierwszej części zaktualizowano ogólne informacje o Agencji; w drugiej zaprezentowano najważniejsze zadania programowe realizowane przez EEA w roku 2013; w trzeciej omówiono uczestnictwo Polski w realizacji tego programu oraz przedstawiono wnioski. Zasadniczo sprawozdanie obejmuje rok 2013, jednakże w kluczowych kwestiach zawiera także informacje zaktualizowane do czerwca 2014 r.

Wszelkie informacje dotyczące Agencji są dostępne w jej portalu: <http://www.eea.europa.eu>.

1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska

1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania

Europejska Agencja Środowiska została utworzona, jako prawnie niezależna jednostka Wspólnoty, Rozporządzeniem Rady (EWG) 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET)¹, wprowadzonym w życie 30 listopada 1993 r. i później nowelizowanym². Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r., wydane jako wersja ujednolicona³.

Nadrzędnym celem Agencji jest wspieranie zrównoważonego rozwoju i pomoc w osiągnięciu istotnej i wymiernej poprawy stanu środowiska w Europie poprzez dostarczanie ośrodkom decyzyjnym i społeczeństwu aktualnych, odpowiednich do potrzeb i wiarygodnych informacji o środowisku. Art. 2 ww. Rozporządzenia PE i Rady określa zadania Agencji, do których należy między innymi:

- koordynacja działań Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) w celu gromadzenia, analizy, oceny i zarządzania danymi oraz informacją

¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 120 z dnia 11 maja 1990 r., str. 1-6, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 1, str. 396-401)

² Rozporządzeniem Rady (WE) nr 933/1999 z dnia 29 kwietnia 1999 r. zmieniającym rozporządzenie (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 117 z dnia 5 maja 1999 r., str. 1-4; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 4, str. 143) oraz Rozporządzeniem (WE) nr 1641/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. UE L 245 z dnia 29 września 2003 r., str. 1-3; Polskie wydanie specjalne Rozdział 15, Tom 07 P. 611 – 613)

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska – wersja ujednolicona (Dz. Urz. UE L 126/13 z dnia 21 maja 2009 r.)

we współpracy z agendami UE, krajami członkowskimi, organizacjami międzynarodowymi;

- dostarczanie Wspólnocie i krajom członkowskim obiektywnych informacji niezbędnych do planowania i wdrażania właściwej i skutecznej polityki w zakresie środowiska; w szczególności dostarczanie Komisji Europejskiej informacji potrzebnych do realizacji jej zadań obejmujących identyfikowanie, przygotowanie i ocenę środków oraz aktów prawnych w dziedzinie środowiska;
- pomoc w monitorowaniu działań na rzecz środowiska poprzez odpowiednie wspieranie zadań dotyczących raportowania;
- rejestrowanie, zestawianie i ocena danych o stanie środowiska, sporządzanie specjalistycznych sprawozdań na temat jakości, wrażliwości i presji na środowisko na terytorium Wspólnoty, zapewnienie jednolitych kryteriów oceny danych o środowisku, które to kryteria mają być stosowane przez wszystkie państwa członkowskie oraz dalsze rozwijanie referencyjnego ośrodka informacji o środowisku;
- upowszechnianie wiarygodnych i porównywalnych informacji o środowisku wśród społeczeństwa, w szczególności za pomocą technologii teleinformatycznych.

1.2. Organizacja i budżet

Europejska Agencja Środowiska zrzesza 33 państwa członkowskie: 28 krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Islandię, Liechtenstein, Norwegię, Szwajcarię i Turcję. Status państw współpracujących mają kraje bałkańskie: Albania, Bośnia i Hercegowina, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Czarnogóra i Serbia oraz Kosowo w rozumieniu rezolucji ONZ nr 1244.

Siedziba EEA usytuowana jest w Kopenhadze. Agencją kieruje Dyrektor Wykonawczy, którego funkcję, do końca upływu drugiej kadencji, tj. do końca maja 2013 r. pełniła prof. Jacqueline McGlade. W wyniku przeprowadzonej procedury rekrutacji stanowisko to, w dniu 1 czerwca 2013 r., objął pochodzący z Belgii dr Hans Bruyninckx.

Za wdrażanie programów oraz codzienne funkcjonowanie Agencji Dyrektor Wykonawczy odpowiada przed Zarządem czyli organem decyzyjnym EEA – w jego skład wchodzi po 1 przedstawicielu każdego kraju członkowskiego, a także 2 reprezentantów Komisji Europejskiej i 2 przedstawicieli środowiska naukowego, wyznaczonych przez Parlament Europejski (PE). Zarząd Agencji spotyka się 3 razy w roku, a do jego zadań należy m.in. zatwierdzanie wieloletniego i rocznych planów pracy oraz budżetu EEA. Funkcję przewodniczącego Zarządu kontynuuje w ramach II kadencji dr Karsten Sach z niemieckiego ministerstwa ds. środowiska (do sierpnia 2014 r.) a funkcję jednego z wiceprzewodniczących Zarządu – dr inż. Andrzej Jagusiewicz, Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Przewodniczący Zarządu oraz wszyscy wiceprzewodniczący (do 5 osób) wraz z reprezentantem KE oraz przedstawicielem wyznaczonym przez PE tworzą tzw. Biuro w strukturze Agencji, które przygotowuje posiedzenia Zarządu, spotkania robocze z Komisją i Parlamentem Europejskim, a także podejmuje decyzje w okresie pomiędzy posiedzeniami Zarządu.

Od 1 stycznia 2014 r. weszła w życie nowa struktura organizacyjna Agencji, co było związane także z przesunięciami części pracowników między działami – nadal funkcjonuje osiem tzw. programów (odpowiedniki departamentów), jednakże program *Wsparcie SEIS (SES)* został przekształcony w *Monitoring, dane i informacje (MDI)*, natomiast program *Zarządzanie i sieci (GAN)*, do którego przypisane są m.in. zadania związane z koordynacją współpracy w ramach EIONET, przekształcono w program *Partnerstwo i sieci (PAN)*. Celem

wsparcia współpracy EEA z krajami z dniem 1 września 2013 r. zatrudniono eksperta krajowego z Czech na stanowisku ds. koordynacji współpracy w ramach EIONET.

Organem doradczym Agencji jest Komitet Naukowy. Od 2013 r. Komitet funkcjonuje w odnowionym składzie, a przewodniczy mu dr Sybille van den Hove, dyrektor firmy Median SCP, wykładowca na Autonomicznym Uniwersytecie w Barcelonie.

Według danych na koniec grudnia 2013 r. Agencja zatrudniała 209 osób, w tym 18 ekspertów krajowych oddelegowanych na kontrakty z macierzystych jednostek w krajach członkowskich. Wśród pracowników Agencji 4 osoby były narodowości polskiej, przy czym żaden ekspert krajowy nie pochodził z Polski.

Wypełnianie przez Europejską Agencję Środowiska jej misji możliwe jest jedynie przy ścisłej współpracy z krajami członkowskimi. Współpraca ta realizowana jest w oparciu o Europejską Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) – partnerską sieć, odpowiedzialnych za informację o środowisku, instytucji krajowych i współpracujących z tymi instytucjami ekspertów, której zadaniem jest zapewnienie przepływu danych, informacji i wiedzy pomiędzy krajami członkowskimi i Agencją oraz wewnątrz kraju – w ramach krajowych struktur EIONET.

Elementami tej sieci są:

na poziomie europejskim:

- Europejska Agencja Środowiska,
- sześć Europejskich Centrów Tematycznych – ETC (*European Topic Centres*) – konsorcjów specjalizujących się w określonej tematyce: powietrze, klimat, różnorodność biologiczna, informacje i analizy przestrzenne, wody, zrównoważona konsumpcja i produkcja, wyłanianych w drodze konkursu i działających na podstawie kilkuletnich kontraktów zawieranych z EEA⁴;

na poziomie krajowym

- Krajowe Punkty Kontaktowe – KPK (NFP – *National Focal Points*) koordynujące działania na poziomie kraju i jednocześnie odpowiedzialne za kontakty z Agencją;
- Krajowe Centra Referencyjne – NRC (*National Reference Centres*) – jednostki merytoryczne odpowiedzialne za realizację określonych zagadnień w ramach bloków tematycznych.

Obecna struktura EIONET, zatwierdzona w drugiej połowie 2009 r., obejmuje 25 funkcjonujących Krajowych Centrów Referencyjnych. Jest to struktura przyjęta formalnie na lata 2009-2013, gdzie przewidywano łącznie 27 NRC – ostatecznie, w przypadku 2 NRC, EEA zrezygnowała z ich powoływania. W II połowie 2013 r., przy udziale krajów

⁴ W 2013 r. funkcjonowały następujące ETC: ds. zanieczyszczenia powietrza i łagodzenia zmian klimatu (ACM) – konsorcjum prowadzone przez Holenderski Instytut Zdrowia Publicznego i Środowiska; ds. oddziaływania klimatu i działań adaptacyjnych (CCA) – konsorcjum prowadzone przez włoskie Euro-Śródziemne Centrum ds. Zmian Klimatu; ds. wód śródlądowych, przybrzeżnych i morskich (ICM) – konsorcjum prowadzone przez Czeską Agencję Informacji o Środowisku; ds. różnorodności biologicznej (BD) – konsorcjum prowadzone przez Muzeum Narodowe Historii Naturalnej w Paryżu; ds. zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SCP) – konsorcjum prowadzone przez Instytut ds. Zasobów w Kopenhadze; ds. informacji i analiz przestrzennych (SIA) – konsorcjum prowadzone przez Uniwersytet w Maladze. Z uwagi na kończące się kontrakty EEA w 2013 r. przeprowadziła nabór ofert na prowadzenie w l. 2014-2018 następujących ETC: ACM, BD, CCA i ICM, a także na nowe ETC ds. odpadów i materiałów w ekologicznej gospodarce (WMGE), które z dniem 1 lipca 2014 r. zastąpi dotychczasowe ETC SCP. Kontrakt ETC SIA przedłużono o rok. W 2014 r. EEA uruchomiła procedurę naboru na nowe ETC dot. obszarów miejskich, użytkowania ziemi i gleb.

członkowskich, rozpoczęły się prace nad rewizją struktury sieci, celem ustanowienia nowej, na lata 2014-2018, zgodnie z nową perspektywą określoną przez nowy wieloletni program pracy. W marcu 2014 r. uzgodniono strukturę, natomiast z uwagi na przedłużenie po stronie EEA procesu zatwierdzania profili NRC, przewiduje się, że nowa struktura wejdzie w życie w II połowie 2014 r. Obecnie EIONET obejmuje łącznie ok. 1500 ekspertów w ok. 400 instytucjach.

Na początku 2013 r. Krajowe Punkty Kontaktowe, z własnej inicjatywy, zawiązały grupę roboczą pod kierunkiem belgijskiego KPK Jana Voeta. Celem grupy jest wsparcie współpracy w ramach EIONET w l. 2013-2014 poprzez opracowanie wstępnych propozycji KPK w zakresie rewizji sieci EIONET oraz narzędzi wspomagających koordynację działań i współpracę z EEA.

W I kwartale 2013 r. skończono prace nad wnioskami z przeprowadzonej w 2012 r. przez firmę COWI ewaluacji działań EEA. Zgodnie z harmonogramem ocena tego rodzaju przeprowadzana jest co 5 lat. Odpowiednie rekomendacje, skierowane do Zarządu, zawarto w raporcie z ewaluacji, który przedstawiono KE w kwietniu 2013 r.

Budżet Agencji w 2013 r. uległ zwiększeniu i wyniósł około 49 mln euro, co jest sumą o ok. 7,5 mln wyższą niż w 2012 r., ale o 13 mln niższą niż w 2011 r. Część budżetu pochłaniają koszty operacyjne – w większości wydatki na ekspertyzy zewnętrzne, w tym koszty funkcjonowania Europejskich Centrów Tematycznych. Część środków wraca do krajów współpracujących z Agencją poprzez kontrakty zawierane z ekspertami krajowymi bezpośrednio lub poprzez ETC oraz w formie refinansowania kosztów udziału krajowych przedstawicieli w spotkaniach EIONET (na ogólnych zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej).

2. Najważniejsze działania i produkty EEA w roku 2013

W 2013 r. kontynuowano realizację priorytetów Strategii EEA na lata 2009-13, w której za najważniejsze tematy uznano:

- tematy środowiskowe: jakość powietrza, emisja zanieczyszczeń do powietrza, różnorodność biologiczna, emisje gazów cieplarnianych, wody śródlądowe, środowisko morskie,
- tematy przekrojowe: oddziaływanie zmian klimatu, podatność na zagrożenia i sposoby adaptacji, ekosystemy, środowisko a zdrowie, gospodarka morska, zrównoważona konsumpcja i produkcja oraz odpady, użytkowanie ziemi, rolnictwo i leśnictwo, energetyka, transport,
- zintegrowane oceny środowiskowe, obejmujące m.in. wsparcie procesów decyzyjnych, kwestie gospodarcze i planowanie strategiczne,
- usługi informacyjne i komunikację społeczną, w tym rozwój Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku SEIS.

W listopadzie 2013 r. Zarząd EEA przyjął nowy Wieloletni Program Pracy EEA (MAWP) na lata 2014-2018, opierający się na czterech strategicznych obszarach:

1. Dostarczanie informacji na potrzeby wdrażania polityki UE – obejmujący rolę EEA w dostarczaniu informacji o stanie środowiska i oddziałujących presjach w układzie oceny „czynniki sprawcze – presje – stan – wpływ – reakcje” (DPSIR) oraz o osiągniętych postępach w polityce ochrony środowiska w odniesieniu do obowiązujących aktów

prawnych UE i konieczności wzmocnienia ich wdrażania, podzielony na 9 obszarów tematycznych uwzględniających elementy środowiska i sektory gospodarki;

2. Ocena wyzwań systemowych – obejmujący zadania związane z analizą wielorakich powiązań i wzajemnych oddziaływań między elementami środowiska, gospodarki, czynnikami społecznymi i politycznymi, także w dłuższym horyzoncie czasowym, uwzględniający m.in. problematykę tzw. ekologicznej gospodarki, zrównoważonego wykorzystania zasobów, dobrobytu człowieka w rozumieniu także jego dobrego samopoczucia i zdrowia, identyfikacji kluczowych megatrendów gospodarczych, technologicznych, społecznych, w zakresie środowiska oraz dotyczących zarządzania;

3. Współtworzenie, wymiana i wykorzystanie wiedzy – obejmujący m.in. współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami oraz z sieciami ekspertów, przede wszystkim EIONET, a także rozwój systemów informacyjnych;

4. Zarządzanie EEA – obejmujący sprawy administracyjne i organizacyjne w samej Agencji.

W dalszych podrozdziałach przedstawiono najważniejsze działania i produkty Agencji w 2013 r. Pełny wykaz działań i wyników można znaleźć w dostępnym m.in. poprzez stronę EEA rocznym sprawozdaniu Agencji, gdzie prezentowany jest w układzie tematycznym odpowiadającym priorytetom Strategii na l. 2009-2013.

2.1. Najważniejsze usługi i dane EEA

Wszystkie wyniki działalności Europejskiej Agencji Środowiska są udostępniane poprzez serwis internetowy: <http://www.eea.europa.eu>. Sieci EIONET dedykowana jest strona <http://www.eionet.europa.eu>, gdzie umieszczono m.in. odpowiednie narzędzia wspomagające realizację zadań – m.in. system Reportnet do obsługi sprawozdawczości i system Forum, gdzie Agencja umieszcza m.in. dokumenty do konsultacji i materiały na spotkania.

Priorytety programu pracy EEA w 2013 r. stanowiły kontynuację ubiegłorocznych i dotyczyły efektywności wykorzystania zasobów, ekologicznej, tzw. zielonej gospodarki, rachunków ekosystemowych, zmian klimatu, wdrażania nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz wspieraniu raportowania. Szczególnie istotna była tematyka ochrony powietrza, z racji ogłoszenia roku 2013 Europejskim Rokiem Powietrza. Oceny tematyczne dotyczące emisji, stanu poszczególnych elementów środowiska Europy oraz podejmowanych działań, prezentowane były w raportach tematycznych, udostępnianych w wersji elektronicznej na stronie EEA oraz w większości także w wersji papierowej – jako raporty zostały one omówione w następnym podrozdziale.

W 2013 r. kontynuowano prace nad rewizją wskaźników EEA <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators>, w tym aktualizacją Bazowego Zestawu Wskaźników (CSI – *Core Set of Indicators*). Nowa struktura, dostosowana do celów nowego MAWP i wprowadzona w 2014 r., obejmuje:

- tzw. pierścień wewnętrzny, który stanowi odnowiony CSI złożony z 42 wskaźników pogrupowanych w 6 obszarów tematycznych: zanieczyszczenie powietrza, transport i hałas; zmiany klimatu i energetyka; zasoby wód słodkich; wody i gospodarka morska; różnorodność biologiczna i ekosystemy - z dotychczasowego CSI, który obejmował łącznie 37 wskaźników w 5 tematach oraz 4 sektorach jedynie 12 wskaźników pozostało bez zmian;
- tzw. pierścień zewnętrzny – regularne wskaźniki EEA, spełniające minimalne kryteria w zakresie adekwatności do celów realizowanej polityki UE, regularności aktualizacji, stabilności i pokrycia geograficznego danych źródłowych;

- tzw. obszar okalający – pozostałe wskaźniki wykorzystywane przez EEA, lecz tworzone przez inne organizacje lub na jednorazowy użytek.

W sumie, w wyniku rewizji, EEA aktualnie utrzymuje zestaw 137 wskaźników z 13 obszarów tematycznych: zanieczyszczenie powietrza – 11; różnorodność biologiczna – 27; zmiany klimatu – 46; energetyka – 11; scenariusze dot. środowiska – 2; rybołówstwo – 3; ekologiczna gospodarka – 1; konsumpcja w gospodarstwach domowych – 1; pow. Ziemi – 1; gleby – 1; transport – 20; odpady – 2; wody – 11.

Podstawę dla realizacji misji EEA stanowią dostarczane przez państwa dane. Były one weryfikowane i przetwarzane, z udziałem Europejskich Centrów Tematycznych, celem wykorzystania w publikacjach i usługach EEA. System narzędzi do realizacji sprawozdawczości Reportnet został rozbudowany o repozytoria słownikowe. Przekazy w ramach kilkunastu kategorii tematycznych liczone są przez EEA do tzw. priorytetowych strumieni danych (PDF), podlegających corocznej ocenie. W ostatnim przekazie danych PDF (2013/2014) udział wzięły wszystkie państwa członkowskie EEA i współpracujące, przy czym według wstępnej oceny procent realizacji sprawozdawczości wahał się od 31% do 98% (patrz wykres na str. 22), co oznacza nieco słabszy wynik niż w roku ubiegłym. Dane PDF stanowią jedynie część danych, jakie Agencja otrzymuje – pozostałe przekazy związane są z ok. 100 różnymi obowiązkami raportowymi, przy czym w systemie Reportnet kraje umieściły w sumie ponad 2200 przekazów danych za 2013 r. Przekazywane przez kraje dane były przetwarzane, poddawane kontroli jakości, wykorzystywane do aktualizacji wskaźników, do analiz i przygotowania ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska i udostępniane w publikacjach oraz na stronach EEA poprzez dedykowane systemy oraz w formie m.in. nowych interaktywnych map.

Agencja kontynuowała prowadzenie portalu EnviroWindows <http://ew.eea.europa.eu> mającego na celu ułatwienie wymiany informacji o realizowanych projektach.

W zakresie działań EEA w poszczególnych obszarach tematycznych w 2013 r. szczególnie istotne było udzielone KE przez EEA wsparcie w rewizji prawodawstwa unijnego dot. ochrony powietrza. Agencja uczestniczyła w pracach nad przepisami prawnymi nowego rozporządzenia 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie gazów cieplarnianych uchylającego decyzję 280/2004/WE, wniosła także istotny wkład w prace nad przyszłymi obowiązkami raportowymi w ramach dyrektywy dot. emisji przemysłowych oraz pełniła rolę wiodącą w rewizji wytycznych dot. raportowania inwentaryzacji emisji w ramach konwencji LRTAP. Opublikowany przez Agencję nowy przewodnik EMEP/EEA z zakresu sprawozdawczości obejmuje metodologię szacowania emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym m.in. sadzy. Agencja kontynuowała prace związane z przetwarzaniem i oceną, raportowanych przez kraje danych o emisjach gazów cieplarnianych oraz przekazywanych w ramach Dyrektywy NEC, Konwencji LRTAP oraz Rejestru E-PRTR, danych z zakresu emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz przygotowała odpowiednie formularze sprawozdawcze i testy jakości do przyjęcia nowych przepływów danych dot. substancji zubażających warstwę ozonową oraz gazów fluorowanych.

W tematyce jakości powietrza kluczowe były prace EEA nad wdrożeniem nowego systemu raportowania, tzw. e-raportowania, w związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2014 r. decyzji wykonawczej Komisji nr 2011/850/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. dot. stosowania dyrektyw z zakresu jakości powietrza. Objęło to m.in. wspólne prace techniczne z powołaną przez KE grupą pilotażową IPR złożoną z 15 krajów ochotników oraz wprowadzenie nowego pakietu oprogramowania AQUi do obsługi sprawozdawczości. Wyczerpujące informacje i dokumenty dotyczące nowego raportowania danych o jakości powietrza można znaleźć

na uruchomionym przez EEA Portalu AQ (<http://www.eionet.europa.eu/aqportal>). Baza Airbase <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/airbase-the-european-air-quality-database-7> zawiera dane historyczne dla szeregu zanieczyszczeń, natomiast pod adresem <http://www.eea.europa.eu/themes/air/air-quality> dostępne są dane o jakości powietrza w czasie prawie-rzeczywistym (NRT). Była Jugosłowiańska Republika Macedonii jako 35 kraj dołączyła do przekazu danych o jakości powietrza NRT. Agencja kontynuowała także prace w ramach zainicjowanego w 2011 r. pilotażowego projektu dot. jakości powietrza w 12 miastach Europy oraz prace nad modelowaniem w ramach sieci Fairmode.

W dziedzinie analiz dot. klimatu m.in. kontynuowano prace nad analizami działań adaptacyjnych do zmian klimatu, w tym rozesłano do krajów członkowskich kwestionariusz dot. strategii adaptacji, oraz wzbogacono platformę CLIMATE-ADPT o szereg nowych informacji.

W oparciu o dane o hałasie, przekazywane przez państwa członkowskie zgodnie z Dyrektywą 2002/49/WE, zaktualizowano prowadzony przez EEA (we współpracy z ETC SIA) system informacji o hałasie NOISE (The Noise Observation and Information Service for Europe <http://noise.eionet.europa.eu/>)

W tematyce wód kluczowym działaniem była kontynuacja prac nad rozwojem portalu systemu informacji o wodach WISE <http://water.europa.eu>, który ma być ściślej powiązany z raportowaniem danych zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE). Objęło to m.in. analizy możliwości integracji tzw. raportowania SOE (przepływ danych w ramach EIONET) ze sprawozdawczością w ramach Ramowej Dyrektywy Wodnej, a w aspekcie technicznym m.in. migracje tzw. map SOE do platformy on-line, co pozwala na ich wyświetlanie na stronie EEA równolegle z mapami i danymi dot. tzw. dyrektywy ściekowej. Agencja kontynuowała także prace w pilotażowym projekcie dot. zdecentralizowanego systemu informacji o oczyszczaniu ścieków. Rok 2013 był drugim rokiem raportowania według Ramowej Dyrektywy ws. Strategii Morskiej. W sześcioletnim cyklu oceny stanu wód morskich, EEA zaangażowana będzie na każdym z etapów – obecnie obejmuje to wstępne analizy raportowanych danych. Opracowywane przez EEA oceny dot. wód koncentrowały się na ujęciu ekosystemowym, co objęło np.: analizy różnorodności biologicznej w wodach słodkich, typologii oraz możliwości retencyjnych lasów w Europie, oraz, we współpracy z JRC, prace w ramach projektu MAES (kartowanie i ocena ekosystemów i ich usług) celem wsparcia krajów członkowskich w realizacji celu 2 Strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. Realizowano m.in. pilotażowy projekt dot. rozwoju typologii ekosystemów morskich oraz oceny usług ekosystemowych i kosztów ich degradacji. Agencja kontynuowała także prace nad tzw. rachunkami wodnymi. W 2013 r. zaprezentowano testową wersję aplikacji Marine Litter Watch, uruchomioną ostatecznie w 2014 r., mającą na celu pozyskanie brakujących danych o odpadach na plażach, jak również zaangażowanie obywateli w zbieranie tego rodzaju odpadów i monitorowanie stanu czystości wybrzeży.

W temacie bioróżnorodności do najważniejszych zadań należało: zakończenie prac nad dokumentacją i narzędziami do raportowania danych w ramach art. 17 dyrektywy 92/42/EWG zwanej potocznie Dyrektywą Siedliskową i art. 12 dyrektywy 2009/147/WE zwanej potocznie Dyrektywą Ptasią, realizacja pilotażowego projektu dot. oceny stanu ochrony gatunków i siedlisk na potrzeby oceny ekosystemowej, kontynuacja prac nad restrukturyzacją europejskiego systemu informacji o przyrodzie EUNIS <http://eunis.eea.europa.eu>, wzbogaconego obecnie o informacje dot. obszarów morskich i leśnych, techniczna asysta w pracach KE nad tzw. Barometrem obszarów Natura 2000, rozwój we współpracy z KE systemu informacji o bioróżnorodności w Europie BISE <http://biodiversity.europa.eu> rozszerzonego o platformę dla ocen ekosystemów, w tym tzw. bibliotekę wirtualną, wsparcie

przygotowań do przeglądu Strategii Bioróżnorodności 2020 i Strategicznego Planu Ochrony Bioróżnorodności 2011-2020, analizy gatunków inwazyjnych, aktualizacja wskaźników SEBI, w tym m.in. dot. ptaków i nietoperzy, przygotowanie nowych map obszarów o wysokich walorach przyrodniczych (HNV), analizy dot. także sektorów rolnictwa i leśnictwa, przy czym w zakresie analiz przestrzennych podjęto się m.in. również tematu oceny tzw. zielonej infrastruktury. Na potrzeby analiz tzw. zarządzania opartego na ekosystemie, EEA przygotowała kwestionariusz, który wypełniło 14 krajów. W zakresie ekosystemów do priorytetowych prac EEA należy zaliczyć także udział Agencji w rozwoju tzw. eksperymentalnych rachunków ekosystemowych w ramach SEEA (systemu ekonomicznych rachunków środowiska ONZ) oraz badania rachunków kapitału naturalnego w ramach MAES. W 2013 r. uruchomiono stronę narzędzia Quickscan, które ma wspierać projektowanie i ocenę działań z wykorzystaniem rachunków kapitału naturalnego / ekosystemowych.

W 2013 r. wiele uwagi Agencja poświęcała relacjom między środowiskiem a zdrowiem, podejmując temat szeroko rozumianego dobrobytu człowieka, w rozumieniu także jego dobrego samopoczucia. Poprzez kontrakt w ramach Art. 5. Rozporządzenia o EEA i EIONET konsorcjum FRESH (*Foresighted Reasoning on Environmental Stressors and Health*) dokonało m.in. inwentaryzacji odpowiednich wskaźników i analiz priorytetów działań z tej tematyki. Ponadto poprzez współpracę EEA, KE i JRC utworzono tzw. platformę informacyjną dot. monitoringu chemikaliów. Tematyka relacji środowisko a zdrowie wiązała się ściśle z tematyką ekologicznej gospodarki, stanowiącą jeden z priorytetowych obszarów zainteresowania EEA. Agencja m.in. była zaangażowana w prace KE nad możliwą reformą fiskalną, kontynuowała prace analityczne dot. presji konsumpcji i produkcji i oraz możliwości osiągnięcia efektywnej zasobowo gospodarki, w zakresie wskaźników wniosła także istotny wkład w prace Eurostatu. Utworzono nowe wskaźniki dot. konsumpcji żywności oraz konsumpcji energii, opublikowano także nowy wskaźnik dot. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W zakresie odpadów m.in. zakończono pilotażowy projekt dot. modelu gospodarowania odpadami w krajach członkowskich. W zakresie użytkowania terenu kontynuowano m.in. analizy związane z wpływem czynników społeczno-gospodarczych. W tematyce energetyki priorytetami były analizy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii (m.in. analizy postępu w osiąganiu celów z tego zakresu po raz pierwszy ujęto w rocznym raporcie dot. trendów i projekcji w Europie, obok dotychczasowych analiz celów redukcji emisji gazów cieplarnianych). W dziedzinie transportu skoncentrowano się na analizach transportu miejskiego. Równocześnie EEA po raz pierwszy opublikowała finalne dane o emisjach CO₂ dla nowych samochodów osobowych sprzedanych w 2012 r., oparte o pierwsze raportowanie w ramach Rozporządzenia 443/2009 oraz dla nowych samochodów dostawczych zgodnie z raportowaniem w ramach rozporządzenia 510/2011. Wśród innych obszarów zainteresowania EEA wymienić należy prace nad scenariuszami i ocenami prognostycznymi, przede wszystkim poprzez konsorcjum wybranych państw w ramach art. 5 Rozporządzenia o EEA i EIONET.

2.2. Raporty EEA

W 2013 r. Europejska Agencja Środowiska opublikowała ogółem 50 raportów i opracowań. Statystyka ta obejmuje pozycje wydane, dostępne m.in. poprzez oficjalną stronę EEA, natomiast nie uwzględnia sprawozdań przygotowywanych np. w ramach wewnętrznej współpracy z innymi organizacjami.

Wybrane tytuły raportów tematycznych EEA w 2013 r.:

- *Trendy i projekcje w Europie 2013 – śledząc postęp w osiąganiu celów energetyczno-klimatycznych do roku 2020*
- *Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania*
- *Zanieczyszczenie ozonem w sezonie letnim 2012*
- *Jakość powietrza w Europie – raport 2013*
- *„Air Implementation Pilot” – efekty wdrażania prawodawstwa dot. jakości powietrza na obszarach miejskich*
- *Monitoring sadzy w powietrzu w Europie*
- *Jakość wód kąpielowych w Europie w 2012 r.*
- *Przyszłość wybrzeży w Europie – baza wiedzy dla zintegrowanego zarządzania*
- *Wskaźnik motyli łąkowych w Europie: lata 1990-2011*
- *Trendy w populacji nietoperzy w Europie – prototyp wskaźnika*
- *Działania adaptacyjne w Europie – ryzyko i szanse związane ze zmiennością klimatu w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego*
- *Środowisko a zdrowie człowieka*
- *Presje na środowisko wywołane przez konsumpcję i produkcję*
- *Ocena zwrotu kosztów z ustalania cen za wodę*
- *Gospodarowanie stałymi odpadami komunalnymi – przegląd osiągnięć w 32 krajach Europy*
- *Potencjał bioenergetyki w UE z perspektywy efektywności gospodarowania zasobami*
- *Osiągnąć efektywność energetyczną zmieniając zachowania człowieka – ile to „kosztuje”?*
- *Wpływ międzynarodowego transportu morskiego na jakość powietrza i klimat w Europie*
- *Bliższe spojrzenie na transport miejski – TERM 2013: wskaźniki mierzące postęp w osiąganiu celów dla ochrony środowiska w Europie*

W styczniu 2013 r. EEA opublikowała długo oczekiwany raport *Late Lessons from early warnings: science, precaution, innovation*. Jest to drugi tom opracowania *Late lessons from early warnings* – seria ta poświęcona jest nowym technologiom, które okazały się mieć negatywne oddziaływanie, względem którego nie zastosowano środków zapobiegawczych we właściwym czasie, tłumiąc lub ignorując sygnały ostrzegające o możliwym zagrożeniu. Pierwsza część raportu została opublikowana w 2001 r. i dostarczyła szczegółowych informacji odnośnie technologii, które przyniosły poważne szkody. Drugi 750-stronicowy tom prezentuje 20 nowych przypadków, wskazując ich dalekosiężne oddziaływanie na politykę, naukę i społeczeństwo.

W kwietniu 2013 r. Agencja opublikowała coroczny przeglądowy raport z serii Sygnały zatytułowany: *Sygnały EEA 2013 – Poprawa jakości powietrza w Europie*, poświęcony, z uwagi na ogłoszenie roku 2013 Rokiem Powietrza, zagadnieniom związanym z ochroną i jakością powietrza w Europie. W czerwcu 2014 r. ukazała się kolejna edycja, zatytułowana

w oryginale *Well-being and environment – building a resource-efficient and circular economy in Europe*, poruszająca kwestie szeroko rozumianego dobrobytu człowieka w kontekście tworzenia efektywnej zasobowo gospodarki. Seria Sygnały publikowana jest w wersjach językowych (Sygnały 2013 w 27) – stąd poszczególne wydania ukazują się w kolejnych miesiącach po publikacji wersji angielskiej i duńskiej.

W listopadzie 2013 r. ukazał się drugi raport ze wznowionej przez EEA w 2012 r. serii rocznych raportów wskaźnikowych, zatytułowany *Natural resources and human well-being in a green economy*. Poglębiono w nim analizy pierwszego raportu, odnosząc kwestie ekologizacji gospodarki do szeroko rozumianego dobrobytu człowieka, uwzględniając także jego dobre samopoczucie i zdrowie. Potrzeby człowieka i związane z tym presje na środowisko oraz ich wpływ na dobrobyt przedstawiono poprzez cztery oceny tematyczne dotyczące żywności, wód, energetyki i mieszkalnictwa.

W 2013 r. ukazał się także raport techniczny podsumowujący wyniki projektu SENSE-2 dotyczącego wymiany wskaźników między krajami a EEA przy wykorzystaniu technologii RDF (*Resource Description Framework*) i zawierający rekomendacje dla dalszych edycji.

W I połowie 2014 r. EEA opublikowała 25 raportów i opracowań, w tym m.in. przewodnik dobrych praktyk dot. obszarów cichych, prezentujący podejmowane działania na rzecz ochrony klimatu akustycznego; broszurę „Przesłania morskie” przedstawiającą stan i wykorzystanie ekosystemów morskich, oraz długo oczekiwane kompendium wskaźników EEA – *Digest of EEA indicators 2014*, prezentujące aktualną strukturę wskaźników EEA po zakończonym procesie rewizji.

Dodatkowo, na potrzeby toczących się procesów międzynarodowych i konferencji Agencja przygotowywała różnego rodzaju informacje i dokumenty wewnętrzne. Agencja była także współautorem niektórych raportów opracowywanych pod auspicjami organizacji międzynarodowych.

Agencja zobowiązana jest do przygotowania raportu o stanie środowiska Europy i prognozach jego zmian (SOER) co 5 lat. W 2013 r. kontynuowano prace przygotowawcze i koncepcyjne odnośnie kolejnego raportu EEA o stanie środowiska Europy i prognozach jego zmian – SOER 2015. W lutym 2013 r. EEA przedstawiła krajom do konsultacji wstępny plan projektu raportu SOER 2015 (*project plan*), zawierający ogólny zarys raportu, natomiast w maju 2013 r. obszerny plan wdrażania SOER 2015 (*implementation plan*), zawierający opisy poszczególnych części. Zgodnie z przyjętymi założeniami raport SOER 2015, który powinien być gotowy w końcu 2014 r., będzie miał następującą strukturę:

- 1) Synteza: ok. 200 stron w formacie A5,
- 2) Cz. A: *Środowisko Europy w ujęciu globalnym* – seria 11 informacji (4-stronicowe „fiszki”) o globalnych megatrendach,
- 3) Cz. B: *Oceny tematyczne stanu środowiska w Europie* – seria 25 tematycznych informacji (4-stronicowe „fiszki”) opisujących stan środowiska pod kątem kluczowych wyzwań i problemów; w oparciu o regularną sprawozdawczość, wskaźniki i oceny.
- 4) Cz. C: *Oceny krajów* – dwuelementowa:
 - Seria 4-stronicowych streszczeń raportów krajowych o stanie środowiska – opracowane przez Krajowe Punkty Kontaktowe (NFP) i/lub Krajowe Centra Referencyjne NRC SoE w oparciu o wytyczne EEA,
 - Seria ocen porównawczych krajów dla 9 tematów – opracowane przez EEA - po jednej 4-stronicowej dla każdego uzgodnionego tematu, w oparciu o określone wskaźniki.

Interaktywna platforma internetowa SOER 2015 będzie zawierała wszystkie komponenty raportu oraz powiązanie z odpowiednimi zestawami wskaźników, informacji i ocen.

Jako przygotowanie do cz. A raportu SOER 2015 w II połowie 2013 r. i I połowie 2014 r. Agencja publikowała na swojej stronie, po konsultacjach w ramach EIONET, zaktualizowane oceny megatrendów (11 krótkich analiz) raportu SOER 2010. W październiku 2013 r. EEA przedstawiła propozycję tematów i wskaźników, które będą ujęte w cz. B oraz w cz. C2 (oceny porównawcze), a także wytyczne do opracowania przez kraje cz. C1. W ramach prac przygotowawczych w 2013 r. odnowiono system SERIS <http://forum.eionet.europa.eu/nrc-state-environment/seris> – nowa wersja udostępniona w czerwcu 2013 r. pozwala na wprowadzenie większej liczby informacji o krajowych raportach o stanie środowiska. W celu prac nad poszczególnymi fiszkami SOER 2015 Agencja stworzyła w 2014 r. dedykowany system on-line.

Do 31 marca 2014 r. kraje miały przekazać wkłady krajowe do cz. C1. Terminu dochoowało 30 krajów, natomiast obecnie Agencja dysponuje już wszystkimi 39 streszczeniami. W maju 2014 r., z inicjatywy Zarządu EEA, przeprowadzono ćwiczenie tzw. wzajemnego przeglądu, polegające na dokonaniu oceny przez dane państwo wkładów 2-3 innych krajów. Aktualnie kraje oczekują na ocenę ze strony EEA i dalsze wytyczne odnośnie ewentualnego ujednolicania wkładów pod względem struktury i sposobu prezentacji zagadnień.

W kwietniu 2014 r. EEA, wykorzystując dedykowany SOER 2015 system on-line, prowadziła w ramach EIONET konsultacje pierwszych wersji 25 fiszek cz. B oraz 9 fiszek cz. C2 – uwagi zgłosiło 25 krajów. W czerwcu 2014 r. Agencja rozpoczęła konsultacje 10 pierwszych wersji fiszek części A - również zamieszczonych w systemie on-line - oraz 5 z 7 rozdziałów Syntezy, rozesłanej w formie pliku z dołączonym formularzem zgłaszania uwag. W każdym przypadku EEA oczekiwała stanowiska krajowego skoordynowanego przez Krajowy Punkt Kontaktowy. Harmonogram prac przewiduje konsultacje ostatecznych wersji jesienią 2014 r.

Dodatkowo w 2013 r. EEA rozpoczęła z krajami dialog odnośnie możliwości promocji i dystrybucji raportu SOER 2015. Na początku 2014 r. przygotowano ankietę badającą plany i oczekiwania krajów, w maju Agencja przedstawiła wstępny plan dot. promocji SOER 2015.

2.3. Realizacja inicjatyw horyzontalnych UE

Opisane w ww. podrozdziałach produkty i usługi, związane ze zbieraniem, przetwarzaniem i udostępnianiem danych o stanie środowiska, oddziałujących na niego presjach i podejmowanych działaniach stanowią dla Agencji realizację wizji SEIS – Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku SEIS (*Shared Environmental Information System*), którego zasady przedstawione zostały w Komunikacie KE COM(2008) 046. Celem SEIS jest zapewnienie ogólnie dostępnej, rzetelnej informacji, niezbędnej do rozwoju i realizacji polityki w zakresie ochrony środowiska, przy jednoczesnym znacznym zmniejszeniu, względem instytucji wspólnotowych i krajowych, obciążeń związanych z monitoringiem i sprawozdawczością, w tym poprzez zapewnienie nowoczesnej, interoperacyjnej infrastruktury do gromadzenia i przekazywania danych. Jedną z najważniejszych zasad jest przyjęcie, iż informacja powinna być dostępna jak najbliżej źródła, a przekazana raz, wykorzystana do wielu celów. W Komunikacie KE COM(2012) 95 z marca 2012 r. pojawiło się pojęcie tzw. ram wdrażania i informowania SIIFs (*Structured Implementation and Information Frameworks*) w odniesieniu do głównych przepisów UE z zakresu ochrony środowiska, które to ramy, wraz inicjatywami SEIS, „nadawałyby kierunek przy opracowywaniu przez państwa członkowskie systemów informacji zapewniających stałe śledzenie wdrażania przepisów w terenie”. W styczniu 2013 r. KE opublikowała dokument

roboczy SWD(2013) 18 dot. SEIS, w którym m.in. zadeklarowała rozwój koncepcji SIIFs, wykorzystanie projektów pilotażowych i budowanie systemów informacyjnych w oparciu o INSPIRE. Stąd, zgodnie z wezwaniem Komisarza UE J. Potočnika i ww. dokumentami, w priorytetach prac Agencji coraz istotniejszą rolę odgrywa słowo implementacja w odniesieniu do analizy skuteczności przepisów UE i pokazania w jaki sposób są one wdrażane w praktyce.

Realizacją koncepcji SEIS jest m.in. rozwijanie przez Agencję tematycznych systemów informacyjnych, jak wymienione wcześniej WISE czy BISE. W marcu 2013 r. EEA zorganizowała, we współpracy z prezydentką irlandzką, pierwszą konferencję użytkowników Eye on Earth - usługi nazywanej globalną siecią informacji publicznej dla tworzenia i dzielenia się danymi, intensywnie promowanej w roku 2012. Debata miała na celu podkreślenie wagi dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku oraz możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii do dzielenia się danymi. W wyniku przeglądu priorytetów i zasobów EEA, Agencja zdecydowała się ostatecznie ograniczyć swój udział w EoE – strona EoE została zamknięta, dane dot. Europy udostępniane są przez portal internetowy EEA, natomiast na poziomie globalnym usługę realizuje UNEP-Live (projekt w ramach Programu ONZ dot. środowiska). Z końcem 2013 r. tematyka SEIS zaczęła być ponownie silniej akcentowana przez Agencję w świetle podjęcia przez EEA tematu możliwości zwiększenia roli EIONET w dostarczaniu informacji na potrzeby oceny stanu środowiska i realizowanych działań na rzecz jego ochrony, również w kontekście potrzeby monitorowania realizacji celów zawartych w ogólnym unijnym programie działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (7.EAP), przyjętym w listopadzie 2013 r.. Dodatkowo EEA kontynuowała realizację projektu ENPI-SEIS, mającego na celu promocję zasad SEIS i pomoc w ich wdrażaniu w krajach poza UE: wschodniej Europy, zachodniej Azji i północnej Afryce w ramach Europejskiego Partnerstwa Sąsiedzkiego.

Z racji szerokiego oddziaływania Dyrektywy o Infrastrukturze Informacji Przestrzennej w Europie INSPIRE, wzywającej państwa członkowskie do dzielenia się informacjami z 34 tematów danych przestrzennych poprzez sieć usług, Agencja od początku była zaangażowana w związane z Dyrektywą prace, wspierając KE i kraje w jej implementacji. Podczas konferencji INSPIRE 2013 we Florencji w czerwcu 2013 r. EEA m.in. prowadziła dwa warsztaty – dot. wymiany danych oraz dot. zharmonizowanego monitoringu powierzchni lądowych, natomiast w październiku 2013 r. była gospodarzem czterech wydarzeń dot. INSPIRE w tym m.in. podczas specjalnych warsztatów prezentowała pierwsze wyniki z realizacji nowego zadania EEA dot. monitorowania wprowadzania INSPIRE i związanej z tym sprawozdawczości. W EEA odbyło się także pierwsze spotkanie prowadzonej przez JRC grupy ds. utrzymania i wdrażania, spotkanie finansowanej przez Dyrektoriat Generalny ds. Informatyki grupy roboczej ds. informacji przestrzennej i usług oraz wspólne spotkanie krajowych punktów kontaktowych INSPIRE z krajowymi punktami kontaktowymi EIONET.

W maju 2013 r. KE przyjęła wniosek ws. rozporządzenia ustanawiającego program Copernicus (COM(2013) 312) (nowa nazwa dla programu GMES ogłoszona w grudniu 2012 r.). określającego struktury zarządzania i ramy budżetowe do 2020 r. Rozporządzenie powierza EEA koordynację usług monitoringu lądów oraz działań w ramach komponentu in-situ w przypadkach, gdy całościowa koordynacja jest wymagana. W październiku zakończono realizowany przez EEA projekt GISC dotyczący koordynacji komponentu in-situ (<http://gisc.ew.eea.europa.eu>), mający na celu ułatwienie dostępu do danych i zapewnienie ram rozwoju ww. komponentu. Poprzez ww. portal m.in. udostępniono wynikowe raporty. W ramach projektu podpisano porozumienia z EuroGeoSurveys, EuroGeographics i z EuroGOOS. W kwietniu 2013 r. Agencja zorganizowała spotkanie „Monitoring Matters”,

w którym udział wzięło ponad 100 reprezentantów z przeszło 20 krajów, mające na celu m.in. prezentację wagi komponentu in-situ, odpowiedniej koordynacji i korzyści, jakie przyniósł GISC. Również w kwietniu 2013 r. EEA współorganizowała drugie warsztaty użytkowników MyOcean (konsorcjum realizujące usługi serwisu morskiego Copernicus). Po stronie krajów swoje prace kontynuowała utworzona przez Krajowe Punkty Kontaktowe grupa robocza ds. komponentu in-situ GMES/Copernicus (kilkanaście państw) – pomimo zakończenia projektu GISC zdecydowano się utrzymać grupę.

W ramach realizacji usług Copernicus dot. monitoringu powierzchni lądowych (GIO Land) EEA podpisała z 23 krajami umowy grantowe na weryfikację i uzupełnienie określonych 5 warstw wysokorozdzielczych, wytworzenie bazy Corine Land Cover 2012 oraz rozpowszechnianie wyników. Do końca 2013 r. prace nad CLC 2012 toczyły się w 21 krajach. Dodatkowo w sierpniu 2013 r. podpisano poprawkę do porozumienia delegującego Agencji odpowiedzialność za komponent lądowy, która wzmocniła jej rolę koordynacyjną w zakresie dostępu do danych referencyjnych. Pierwsze wyniki usługi monitoringu powierzchni lądowych EEA udostępnione zostały poprzez portal <http://land.copernicus.eu>.

W 2013 r. Agencja kontynuowała swój aktywny udział w grupie GEO (Global Earth Observation), m.in. w kontekście wkładu EEA w rozwój Globalnego Systemu Obserwacji Ziemi GEOSS.

2.4. Inne działania EEA

Spotkania EIONET obejmują spotkania NFP/KPK (trzy w ciągu roku) i warsztaty dla poszczególnych NRC. Czerwcowe spotkanie KPK objęło m.in. także specjalne seminarium poświęcone dyskusji o roli EIONET, problemach i możliwościach rozwoju współpracy między EEA a krajami. W 2013 r. zorganizowano spotkania dla 20 NRC, przy czym NRC tematyczne z zakresu wód słodkich (4 oddzielne NRC) miało jedno wspólne spotkanie, a NRC ds. scenariuszy i prognoz dwa spotkania w jednym roku. W sumie w ww. spotkaniach uczestniczyło prawie 600 ekspertów (ok. 4% więcej niż w roku ubiegłym). Spośród ww. 20 NRC, 19 miało swoje poprzednie spotkanie w 2013 r. Ogólnie, frekwencja na spotkaniach NRC wśród krajów członkowskich wyniosła 76% (w 2012 r. 64%). Największą cieszyły się spotkania dot.: użytkowania ziemi i planowania przestrzennego, zrównoważonej konsumpcji i produkcji, komunikacji społecznej i promocji działań. Dodatkowo EEA zaczęła organizować tzw. webinary czyli krótkie seminaria sieciowe (połączenie przez komputer i telefon) poświęcone określonej tematyce.

Oprócz organizacji spotkań EIONET i warsztatów tematycznych, EEA współorganizowała lub uczestniczyła w wielu międzynarodowych konferencjach (np. styczniowa konferencja Europejskiego Biura Ochrony Środowiska dot. ochrony jakości powietrza, lutowa 27 sesja specjalnej Rady Zarządzającej UNEP / Ministerialne Forum ds. Środowiska w Nairobi, pierwsza konferencja użytkowników Eye on Earth w marcu 2013 r. w Dublinie, czerwcową konferencją użytkowników oprogramowania Esri w San Diego), a także brała udział w obradach różnych grup roboczych i komitetów.

Agencja kontynuowała prowadzenie sekretariatu dla nieformalnej sieci dyrektorów krajowych agencji ds. środowiska – EPA (reprezentantem Polski w EPA Network jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska), która w 2013 r. obchodziła dziesięciolecie istnienia. Z tej okazji opublikowano specjalną broszurę o sieci EPA. W 2013 r. spotkania sieci odbyły się w maju w Kopenhadze oraz we wrześniu w Berlinie. Agencja udzielała także wsparcia merytorycznego funkcjonującym w ramach sieci grupom tematycznym tzw. Interest Groups.

Agencja intensywnie współpracowała z Dyrektoriatami Generalnymi KE, a także z Parlamentem Europejskim i Radą UE – wynikało to zarówno z nadzoru KE nad EEA (procesy zatwierdzania budżetu, prezentacja wyników ewaluacji, konsultacje planu pracy), jak i z roli EEA. Agencja m.in. zapewniała wsparcie eksperckie w procesie przygotowania siódmego unijnego programu działań na rzecz środowiska (7 EAP), pracach dot. polityki tematycznej UE, w tym także z zakresu ekologizacji gospodarki m.in. w ramach procesu „post Rio+20”, w przygotowywaniu szeregu sprawozdań, a także we wdrażaniu prawodawstwa i sprawozdawczości unijnej. W zakresie współpracy z PE szczególne aktywne były kontakty z Komitetem ENVI. Na forum PE dokonano inauguracji drugiego tomu raportu *Late Lessons From Early Warning*. Agencja podtrzymywała także stałe kontakty z Komitetem Regionów i Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Agencja kontynuowała współpracę z Eurostatem, m.in. w kontekście rachunków środowiskowych i rozwoju wskaźników, i uczestnictwo w pracach Sieci Szefów Urzędów Statystycznych i Agencji Środowiska ds. rachunków i statystyki środowiskowej (DIMESA), współpracę ze Wspólnym Centrum Badawczym JRC oraz Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD. Istotnym aspektem współpracy EEA była także współpraca z odpowiednimi sekretariatami konwencji.

W 2013 r. Agencja kontynuowała współpracę z krajami poza UE m.in. w ramach projektu ENPI-SEIS (patrz str. 15), co objęło m.in. działania na rzecz wdrożenia regularnego procesu raportowania celem zmniejszenia zanieczyszczenia Morza Śródziemnego (przeгляд inicjatywy Horizon 2020). W grudniu 2013 r. EEA podpisała z KE porozumienie ws. wzmocnienia współpracy z Jordanią, Izraelem, Marokiem, Palestyną i Mołdawią – projekt nazwano „InSEIS”. Agencja kontynuowała współpracę z Europejską Komisją Gospodarczą ONZ (UNECE), m.in. przygotowując specjalny raport dot. regularnego procesu i oceny stanu środowiska. Portal EEA Assessment of Assessment, przygotowany na potrzeby procesu „Środowisko dla Europy” przed konferencją ministerialną w 2011 r. w Astanie, wzbogacono o nowe działy dot. bioróżnorodności, powietrza, klimatu i odpadów. Współpraca z Programem ochrony środowiska ONZ (UNEP) koncentrowała się wokół projektu UNEP-Live, raportów UNEP o stanie środowiska – GEO (EEA będzie pełniła rolę doradcy i recenzenta raportu GEO-6), wsparcia inicjatywy InforMEA dot. poprawy koordynacji sprawozdawczości, wdrażania rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń w krajach poza UE. Współpraca z regionami Azji Centralnej była kontynuowana m.in. przez projekt FLERMONECA dot. leśnictwa i bioróżnorodności, który trwa do 2015 r. Agencja kontynuowała także swoje zaangażowanie w działania na rzecz ochrony środowiska Arktyki, m.in. uczestnicząc w pracach Rady Arktyki, wspierając inicjatywę Trwałych Sieci Obserwacyjnych Arktyki SAON i grupę ds. Arktyki w KE oraz udzielając się na szeregu konferencji tematycznych. Agencja został członkiem komitetu organizacyjnego Szczytu dot. Obserwacji Arktyki, który odbędzie się w Finlandii w 2014 r.

Agencja rozwijała współpracę partnerską z organizacjami pozarządowymi, środowiskami naukowymi, przemysłowymi i handlowymi. Związane jest to m.in. z zainteresowaniem EEA tzw. nauką obywatelską (*citizen science*) tj. możliwościami pozyskania istotnych informacji o środowisku z obserwacji prowadzonych przez zwykłych obywateli. Coraz istotniejszym obszarem zainteresowania EEA stają się możliwości pozyskania informacji z instytucji niewłączonych w standardową sprawozdawczość unijną.

W realizacji programu pracy Europejska Agencja Środowiska wiele uwagi poświęcała działaniom edukacyjnym i promocyjnym, które obejmowały zadania znacznie szersze niż tylko wprowadzanie bieżących informacji na stronach internetowych, w tym w serwisach społecznościowych, opracowywanie wystąpień, przygotowanie krótkich filmów

informacyjnych, dystrybucję raportów czy przyjmowanie wizyt studyjnych. Z okazji Roku Powietrza do priorytetów w 2013 r. należała realizacja tematycznego planu komunikacji społecznej w zakresie zagadnień dot. ochrony powietrza. Objęło to m.in. szereg artykułów, wystąpień (w tym m.in. podczas obchodów Zielonego Tygodnia w Brukseli, gdzie EEA zorganizowała i współprowadziła szereg sesji) i stworzenie całego pakietu produktów, których jednym z elementów był raport EEA dot. jakości powietrza, który wzbudził szczególnie wysokie zainteresowanie mediów. Organizowany co roku przez EEA konkurs fotograficzny, w roku ubiegłym dot. powietrza (ImaginAIR), poświęcono tematyce odpadów (Waste•smART), przyjmując zgłoszenia nie tylko zdjęć, ale także filmów i rysunków/komiksów. W październiku 2013 r. Agencja uruchomiła newsletter o działaniach EEA i do końca roku opublikowała dwa numery. Również w październiku EEA uruchomiła specjalną platformę do zarządzania dystrybucją opracowań EEA – umożliwia ona subskrypcję, ale także monitoring dystrybucji i ocenę przydatności produktów. W 2013 r. Biuro Prasowe EEA otrzymało ponad 600 zapytań ze strony mediów i zorganizowało ponad 200 wywiadów. Ogólna liczba zapytań do EEA, głównie drogą e-mail lub telefoniczną wyniosła blisko 900, przy funkcjonującym serwisie zapytań on-line, pozwalającym na uniknięcie powtarzania tych samych pytań. Istotnym elementem promocji były także stoiska wystawowe EEA – na licznych konferencjach międzynarodowych, a także w siedzibie EEA z okazji Nocy Kultury, kiedy Agencję odwiedziło ponad 4 tys. zwiedzających (tematem wystawy była jakość powietrza i jej wpływ na zdrowie).

3. Zadania realizowane w kraju

W roku 2013, podobnie jak w ubiegłych latach, współpraca z Europejską Agencją Środowiska na poziomie kraju obejmowała:

- organizację i koordynację krajowej struktury EIONET,
- przekazywanie danych w ramach priorytetowego strumienia danych i innych informacji na prośbę Agencji oraz udział w europejskich sieciach monitoringowych,
- udział w tworzeniu, weryfikację i opiniowanie raportów, opracowań, wskaźników i innych produktów Agencji,
- uczestnictwo w spotkaniach Zarządu i EIONET, a także posiedzeniach Biura EEA

3.1. Organizacja i koordynacja krajowej struktury EIONET

Krajowy Punkt Kontaktowy (NFP) ds. współpracy z Europejską Agencją Środowiska w ramach EIONET ulokowany jest w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. Krajową EIONET obok KPK tworzy, zgodnie z obowiązującą strukturą, 25 Krajowych Centrów Referencyjnych (NRC) ustanowionych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w porozumieniu z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi resortu środowiska i jednostkami spoza resortu. Obecnie polski EIONET liczy 39 ekspertów reprezentujących 16 instytucji. W załączniku nr 2 przedstawiona została aktualna struktura EIONET PL.

Dane dotyczące struktury EIONET są na bieżąco aktualizowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy. Koordynacja współpracy z EEA i działań krajowej EIONET prowadzona jest

w dużej części drogą elektroniczną, zgodnie z zasadami przyjętymi przez Agencję. W realizacji zadań KPK wykorzystywane jest ulokowane w DMIS stanowisko pracy ds. współpracy z EEA.

Krajowy Punkt Kontaktowy koordynuje realizację działań wynikających z planu pracy Agencji na poziomie kraju i odpowiada za kontakty z EEA. KPK uczestniczy w kształtowaniu prac Agencji, przygotowuje i przekazuje informacje, opiniuje działania oraz produkty EEA poprzez bieżącą korespondencję z EEA i aktywny udział w spotkaniach KPK. Do zadań koordynujących krajową EIONET należy zaliczyć m.in.:

- monitorowanie i aktualizację struktury EIONET,
- przekazywanie i rozsyłanie do odpowiednich NRC informacji o zadaniach merytorycznych, takich jak opiniowanie materiałów opracowanych przez Agencję, aktualizacja baz danych EEA i weryfikacja wskaźników oraz ustalanie sposobu i terminów ich realizacji,
- weryfikację realizacji ww. zadań pod kątem terminowości,
- przekazywanie danych oraz przygotowywanie i przesyłanie informacji, stanowisk i zbiorczych opinii do Agencji,
- ustalanie składu uczestników spotkań EIONET zapewniającego właściwy poziom merytoryczny, potwierdzanie go do EEA przez Krajowy Punkt Kontaktowy (warunek konieczny ze względu na wymagania Agencji dotyczące zwrotu kosztów delegacji) i analiza wniosków ze sprawozdań delegowanych.

Zadania KPK obejmują także inne działania, w tym m.in. ocenę poprawności językowej materiałów Agencji tłumaczonych na język polski oraz opracowywanie i rozpowszechnianie informacji o działaniach EEA i współpracy strony polskiej.

Najważniejsze informacje o współpracy z EEA są umieszczane przez Krajowy Punkt Kontaktowy na stronie GIOŚ. W prowadzonej przez KPK zakładce poświęconej współpracy z EEA <http://www.gios.gov.pl/artykuly/podkategoria/47/Europejska-Agencja-Srodowiska> użytkownicy mogą m.in. znaleźć podstawowe informacje o Agencji i krajowej strukturze EIONET, aktualności z zakresu współpracy z EEA oraz coroczne sprawozdania. Najważniejsze informacje dot. współpracy strony polskiej KPK przygotowuje i publikuje także w wersji angielskiej.

W związku z ogłoszeniem w marcu 2013 r. przez EEA naboru na ekspertów krajowych KPK uruchomił stosowne procedury w celu wyłonienia kandydatów i w kwietniu przekazano do EEA jedno zgłoszenie. Ostatecznie, w procesie rekrutacji w EEA, kandydat z Polski nie został wybrany.

W związku z nowym wieloletnim programem pracy i koniecznością dostosowania struktury EIONET do nowej perspektywy, przedstawianymi przez krajowe punkty kontaktowe na forum EEA propozycjami usprawnień we współpracy z EEA, jak też stanowiskiem nowego Dyrektora Wykonawczego EEA, wyraźnie akcentującego znaczenie sieci EIONET i konieczność jej wzmocnienia, rok 2013 i 2014 obciążył KPK wszystkich krajów dodatkowymi zadaniami o charakterze organizacyjno-projektowym. Grupa robocza krajowych punktów kontaktowych pod kierunkiem KPK BE wzięła na siebie ciężar pośrednika między KPK wszystkich krajów a Agencją, m.in. koordynując propozycje i stanowiska poszczególnych krajów oraz prowadząc z EEA dyskusje dot. kwestii szczegółowych. Procesy konsultacji wszystkich „produktów” były adresowane do wszystkich KPK, a grupa robocza pełniła jedynie rolę koordynacyjną, uwzględniając wszystkie opinie

zgłaszane przez kraje. W II połowie 2013 r. oraz I połowie 2014 r. polski Krajowy Punkt Kontaktowy był istotnie angażowany w prace nad rewizją sieci EIONET. Objęło to m.in.:

- przekazanie propozycji KPK w formie odpowiedzi na ankietę dla KPK dot. struktury przyszłej sieci oraz zgłoszenie dalszych komentarzy we wrześniu 2013 r.,
- przedstawienie obszernych uwag do propozycji EEA odnośnie nowej struktury NRC w październiku 2013 r.,
- przedstawienie w listopadzie 2013 r. uwag do zestawienia propozycji Agencji i KPK,
- wypełnienie w styczniu 2014 r. szczegółowej ankiety dot. zadań KPK celem zaktualizowania profilu KPK,
- wypełnienie w lutym 2014 r. kolejnej szczegółowej ankiety dot. NRC, przygotowanej przez grupę roboczą KPK, a odnoszącej się przede wszystkim do kontrowersyjnych propozycji EEA odnośnie zmian w NRC w tematyce wód oraz bioróżnorodności oraz do ogólnych kwestii związanych z charakterem zadań (koordynacja vs wiedza ekspercka),
- zgłoszenie obszernych uwag do projektu profili NRC proponowanych w nowej strukturze EIONET w lutym 2014 r. – co zostało poprzedzone zorganizowanym przez KPK procesem konsultacji projektu w ramach sieci EIONET,
- zgłoszenie dalszych uwag do kolejnych wersji profili NRC w ramach ścisłej współpracy z grupą roboczą KPK wiosną 2014 r.

W ramach innego „pakietu prac” KPK w maju 2014 r. zgłosił uwagi do projektu tzw. dobrych praktyk we współpracy między EEA a KPK i kontynuował prace przy dokumencie dalszą wymianą uwag.

W związku ze zmianą przez EEA technicznego systemu zarządzania kontami EIONET, KPK zgłosił do EEA w sierpniu 2013 r. własne pomysły dotyczące możliwych usprawnień w systemie. Dialog z działem informatycznym EEA KPK kontynuował jesienią 2013 r., przyczyniając się m.in. do ulepszeń w informatycznym systemie rejestracji na spotkania EIONET.

Informacje na temat struktury i zarządzania EIONET w poszczególnych krajach są zbierane poprzez ankietę przygotowaną przez fińskiego KPK we współpracy z EEA – polski KPK przekazał odpowiednie informacje zgodnie z harmonogramem w lutym 2014 r.

3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach PDF

Kraje członkowskie Agencji, w tym Polska, zobowiązane są do przekazywania danych o stanie środowiska w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd (MB) dokument określający tzw. priorytetowe strumienie danych (*priority data flow* - PDF), obejmujące także regulacje UE, nakładające na kraje członkowskie obowiązek przekazywania niektórych danych (np. Decyzja 97/101/WE⁵ w sprawie przekazywania danych o stacjach i jakości powietrza tzw. EoI, Ramowa Dyrektywa Wodna). Poprzez realizację tych zadań kraje członkowskie wnoszą swój wkład w aktualizację baz danych Europejskiej Agencji Środowiska.

W 2013 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wykorzystując dane PMS⁵ lub opracowania wykonane przez inne właściwe komórki resortu, przekazał w ramach PDF:

- w zakresie jakości powietrza:
 - dane za 2012 r. z 1602 stanowisk pomiarowych funkcjonujących na 258 polskich stacjach monitoringu powietrza, mierzących stężenia zanieczyszczeń zarówno

⁵ Decyzja Rady 97/101/WE z dnia 27 stycznia 1997 r. ustanawiająca system wzajemnej wymiany informacji i danych pochodzących z sieci i poszczególnych stacji dokonujących pomiarów zanieczyszczeń otaczającego powietrza w Państwach Członkowskich (Dz.Urz. WE L 35 z 5.02.1997, str. 14-22; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 3, str. 116)

- w wielkich aglomeracjach, jak i mniejszych miastach oraz na terenach wiejskich w newralgicznych punktach, zasilając w ten sposób AirBase;
- wyniki rocznej oceny jakości powietrza za 2012 r., zgodnie z Decyzją 2004/461/WE
 - dane o przekroczeniach stężenia ozonu za okres kwiecień – wrzesień 2013 roku, aktualizowane miesięcznie;
 - dane o przekroczeniach stężenia ozonu w okresie letnim za 2013 rok, po zakończeniu sezonu;
 - dane bilansowe o emisjach zanieczyszczeń do powietrza za rok 2012 oraz zaktualizowane za okres 2000-2011 według wymagań Dyrektywy NEC 2001/81/WE oraz za rok 2011 wraz ze zaktualizowaną serią od 2000 r. w formie, w jakiej przesyłane są do baz danych Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na duże odległości,
 - dane bilansowe o emisjach gazów cieplarnianych za rok 2011 (w tym seria za okres 1988-2010) w formie, w jakiej przesyłane są według Decyzji 280/2004/WE oraz do baz danych Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu;
 - w zakresie jakości wód śródlądowych za 2012 r. w ramach WISE-SoE:
 - dane fizykochemiczne z 297 punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu rzek i dane biologiczne z 182 punktów pomiarowo-kontrolnych;
 - dane fizykochemiczne z 211 punktów pomiarowo-kontrolnych / 138 jezior, w tym 22 reperowych i dane biologiczne z 206 ppk / 138 jezior;
 - dane fizykochemiczne dot. wód podziemnych z 1096 punktów pomiarowych ze wszystkich 161 jednolitych części wód podziemnych
 - dane dotyczące jakości wód przejściowych i przybrzeżnych Bałtyku za 2012 r. obejmujące elementy fizykochemiczne i substancje niebezpieczne.
 - dane w ramach europejskiego rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń (E-PRTR) za 2011 r.

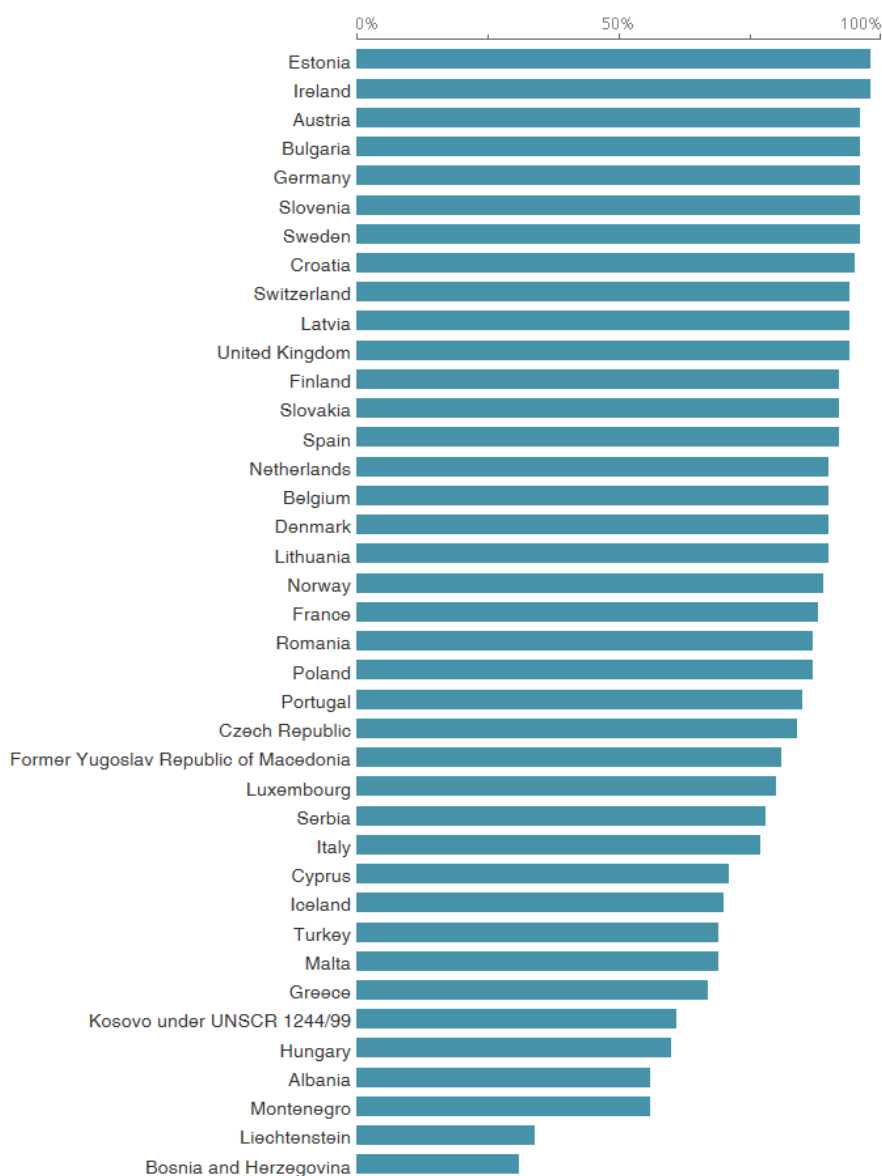
Wykaz informacji w ramach priorytetowych strumieni danych, powiązanie z obowiązkami sprawozdawczymi i listę jednostek odpowiedzialnych za przygotowanie danych zawiera załącznik nr 3.

Dane krajowe, objęte priorytetowym strumieniem danych, przekazywane są w określonych formatach i terminach poprzez umieszczenie ich przez Krajowy Punkt Kontaktowy na serwerze Agencji w Centralnym Repozytorium Danych (CDR) pod adresem <http://cdr.eionet.europa.eu>. Wyjątek stanowią dane E-PRTR, które wgrywa Departament Inspekcji i Orzecznictwa w GIOŚ. Ze względu na zaimplementowane przez Agencję w CDR automatyczne narzędzia kontroli jakości, zapewnienie właściwego przekazu danych wymaga zwiększonego nakładu pracy - KPK na bieżąco odpowiada na pytania EEA związane z przekazanymi danymi lub kieruje do właściwych NRC.

Zgodnie z ustanowionym kierunkiem działań Komisja Europejska powierza Europejskiej Agencji Środowiska kontrolę jakości raportów składanych przez kraje w ramach *compliance reporting* oraz dalsze przetwarzanie ww. danych dla przeprowadzania ocen stanu środowiska. W związku z powyższym na CDR Agencji umieszczane są również dane nieobjęte priorytetowymi strumieniami danych.

Zasoby baz danych Agencja upowszechnia poprzez Internet. Wywiązywanie się z przekazywania danych i informacji do CDR jest monitorowane, a w przypadku PDF także punktowane. W ocenie Agencja przyznaje od 0 do 3 punktów w formie graficznej. Publikowany corocznie ranking krajów obejmuje 13 kategorii danych w okresie sprawozdawczym od czerwca do maja następnego roku, a w tym roku od maja 2013 r. do kwietnia 2014 r. Ocena 2013/2014 obejmuje zatem dane o obszarach chronionych CDDA, które według harmonogramu powinny zostać przez kraje przekazane w marcu 2014 r., a w przypadku UNFCCC dotyczy raportowania danych za 2012 r. w terminie do połowy kwietnia 2014 r.

W celach informacyjnych Agencja dokonuje także oceny krajów pod kątem raportowania danych o ozonie w czasie prawie rzeczywistym, emisji do wód oraz zasobach wodnych; ocena ta jednak tymczasowo nie jest jeszcze brana pod uwagę w tworzeniu rankingu krajów z wywiązywania się ze sprawozdawczości w ramach PDF.

Ranking krajów pod względem wypełnienia realizacji raportowania w ramach PDF do EEA w okresie maj 2013 r. - kwiecień 2014 r. Źródło: <http://www.eionet.europa.eu/dataflows>

Według wstępnych wyników opublikowanych przez EEA, Polska, biorąc pod uwagę wszystkie kategorie danych oceniane w ramach PDF, uzyskała łącznie niższą, o 5 punktów

procentowych, ocenę niż za ubiegły okres sprawozdawczy, spadając z miejsca 10 na 21. Wynik ubiegłoroczny, według którego Polska osiągnęła 92% realizacji wymaganego raportowania stanowił najlepszy wynik Polski od 2000 r., od którego dostępne są oceny (14 okresów sprawozdawczych). Wynik za okres 2013/2014 (87% wymaganego raportowania) jest trzecim w tej historii najlepszym rezultatem Polski. Przyczyną niższego wyniku niż rok temu było nieprzekazanie przez GDOŚ wymaganych danych o obszarach chronionych CDDA, co nie zostało zniwelowane przez uzyskanie przez Polskę lepszej noty za raportowanie rzek niż rok temu. Dla wszystkich pozostałych przekazów Polsce przyznano podobne noty jak w ubiegłym okresie.

Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym Polska wypadła bardzo dobrze pod względem raportowania danych o powietrzu atmosferycznym, dzięki terminowości, kompletności danych i zgodności z formatami. Dla danych o jakości powietrza według Decyzji 2004/461/WE oraz 97/101/KE, danych o emisjach gazów cieplarnianych zarówno według decyzji 280/2004/WE, jak i tych do Konwencji Klimatycznej (UNFCCC), danych według wymagań Dyrektywy NEC 2001/81/WE, danych miesięcznych i rocznych o stężeniu ozonu Polska uzyskiwała w skali trzypunktowej najwyższe możliwe noty. Dla danych według Konwencji LRTAP Polska, podobnie jak w poprzednich latach, otrzymała notę dwupunktową (najwyższa ocena przysługuje za pełne serie danych, obrazujące trend od 1990 r. dla wskazanych zanieczyszczeń).

W celach informacyjnych, co nie wpływa na pozycję kraju rankingu, Agencja publikuje ocenę prowadzonej na bieżąco (*near real time*) transmisji danych o ozonie troposferycznym. Polska, podobnie jak w ostatnich latach, uzyskała pozytywną, dwupunktową notę. Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska przesyłały dane drogą on-line na serwer EEA – dane dot. stężeń ozonu przesyłano z 35 stanowisk pomiarowych, a dane dot. zawartości pyłu PM10 z 30 stanowisk pomiarowych.

Wymienione przekazy danych o jakości powietrza ewaluowane były po raz ostatni, gdyż od kolejnego okresu sprawozdawczego analizie podlegać będą nowe przekazy w ramach nowego systemu e-raportowania jakości powietrza, o którym mowa w dalszej części rozdziału. Modyfikacjom ulegnie także zapewne ocena emisji, z racji konieczności dostosowania przekazów do nowego rozporządzenia 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie gazów cieplarnianych.

W okresie sprawozdawczym maj 2013 r. – kwiecień 2014 r., względem analogicznego okresu w latach 2012 – 2013, poprawiła się pozycja Polski odnośnie informacji o jakości wód. Podobnie jak w ubiegłorocznej ocenie dla danych dotyczących jakości wód podziemnych oraz środowiska morskiego Polska uzyskała w skali trzypunktowej maksymalną notę. Dane z monitoringu wód przejściowych i przybrzeżnych raportowane są do EEA, natomiast pozostałe dane Agencja pozyskuje poprzez Międzynarodową Radę Badań Morza, gdzie przekazywane są dane z monitoringu strefy głębokomorskiej. Poprawiła się ocena za raportowanie rzek, za które Polska również uzyskała najwyższą notę. W przypadku jezior dane przekazano w terminie i we właściwym formacie, dzięki czemu Polska, podobnie jak rok temu, uzyskała dwa punkty - ocena maksymalna przysługuje za szerszy zakres danych.

W celach informacyjnych, a zatem bez wpływu na wynik w rankingu krajów, Agencja przedstawia ocenę wywiązywania się krajów z raportowania danych o zasobach wód oraz emisjach do wód. KZGW nie włączyło się w ich raportowanie według określonego przez Agencję formularza. Z uwagi na fakt, że Polska we Wspólnym Kwestionariuszu Eurostatu/OECD zapewnia dane o zasobach wód, a w E-PRTR zawarte są informacje o emisjach, Agencja w obu przypadkach przyznała Polsce po 1 punkcie. Za przekaz danych

E-PRTR, podobnie jak w ubiegłym roku, Polska otrzymała dwupunktową ocenę. Najwyższa nota wymaga przekazania przez kraj także tzw. raportu kompletności.

W ramach dodatkowego raportowania nieliczonego do PDF, ale należącego do tego samego pakietu WISE-SoE, do którego zaliczają się ww. przekazy dot. wód., KPK wgrał w CDR w październiku 2013 r. dane biologiczne dla wód przejściowych i przybrzeżnych za 2012 r.

W przypadku przekazu danych o obszarach chronionych na potrzeby CDDA Agencja w skierowanej do strony polskiej korespondencji odnośnie ubiegłorocznego przekazu zaznaczała, że dane wymagają uzupełnienia o brakujące kody, a baza Access nie została zaktualizowana. Z uwagi na to, że w tegorocznym okresie sprawozdawczym Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska nie przekazała wymaganych danych – tj. danych tabelarycznych ani żadnych wyjaśnień do EEA na jej pytania w tym zakresie, a udostępniane przez GDOŚ przez usługę WFS dane przestrzenne nie posiadają wymaganego kodu, który umożliwiłby połączenie danych tabelarycznych z przestrzennymi, Polskę oznaczono negatywną notą jako kraj, który nie zrealizował przekazu.

W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2014 r. decyzji wykonawczej Komisji nr 2011/850/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. ustanawiającej zasady stosowania dyrektyw 2004/107/WE i 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do systemu wzajemnej wymiany informacji oraz sprawozdań dotyczących jakości otaczającego powietrza zmienił się system raportowania danych o jakości powietrza, zarówno zakres, sposób, jak i forma. Pełne wdrożenie nowego systemu ma umożliwić bardziej skuteczne egzekwowanie przepisów o jakości powietrza. Nowy system, tzw. e-Raportowanie, ma być spójny w formie i zakresie w odniesieniu do wszystkich danych o jakości powietrza – począwszy od danych o systemie oceny jakości powietrza, danych o stężeniach zanieczyszczeń, wynikach oceny jakości powietrza, a skończywszy na informacji o wdrażanych programach jakości powietrza:

- (B) Informacje o strefach i aglomeracjach
- (C) Informacje o intensywności oceny jakości powietrza (wyniki tzw. wstępnej oceny jakości powietrza)
- (D) Informacje o metodach oceny (dane dot. sieci, stacji, stanowisk, stosowanego modelowania matematycznego i innych metod oceny)
- (E1a) Informacje zawierające jednostkowe zwalidowane dane oceny – pomiary (serie roczne wyników pomiarów)
- (E1b) Informacje zawierające jednostkowe zwalidowane dane oceny - modelowanie (jednostkowe wyniki modelowania matematycznego)
- (E2a) Informacje zawierające jednostkowe bieżące dane oceny – pomiary (niezwalidowane wyniki pomiarów, tzw. UTD)
- (F1a) Zbiory zagregowanych danych wygenerowane przez EEA z jednostkowych zwalidowanych wyników pomiarów
- (F1b) Zbiory zagregowanych danych wygenerowane przez EEA z jednostkowych zwalidowanych wyników modelowania
- (F2) Zbiory zagregowanych danych wygenerowane przez EEA z bieżących wyników pomiarów
- (G) Informacje dot. osiągnięcia celów środowiskowych (wyniki rocznej oceny jakości powietrza)
- (H) Informacje o planach jakości powietrza (programach ochrony powietrza)
- (I) Informacje o udziale źródeł zanieczyszczenia
- (J) Informacje o scenariuszach redukcji emisji
- (K) Informacja o środkach naprawczych

W gestii Inspekcji Ochrony Środowiska leży przekazywanie do EEA zbiorów danych B-G (poza F).

W związku z wdrażaniem przepisów decyzji sprawozdawczej Komisji Europejskiej nr 2011/850/UE w dniu 30 grudnia 2013 r. KPK przekazał na CDR EEA w nowym formacie i zakresie dane dotyczące systemu oceny jakości powietrza planowanego na 2014 r.:

- tzw. raport B - dane dot. układu stref obowiązującego w 2014 r.
- tzw. raport C - dane dot. wyników pięcioletniej oceny jakości powietrza warunkujące zakres systemu oceny jakości powietrza na 2014 r.
- tzw. raport D - dane dot. stacji i stanowisk pomiarowych, a także innych metod oceny, tj. modelowania matematycznego i obiektywnego szacowania, które będzie wykorzystane na potrzeby oceny jakości powietrza za 2014 r.

Powyższe zbiory danych przekazywane do EEA/KE poprzez CDR tylko w formie elektronicznej w formacie XML/GML stanowią zupełnie nowy obowiązek raportowy. Dane te mają status "wstępny", gdyż dotyczą planowego systemu monitoringu na dany rok. Po zakończeniu pełnego cyklu monitoringu dla roku kalendarzowego 2014 r., we wrześniu 2015 r. powyższe raporty zostaną wysłane ponownie, już ze skorygowanymi "ostatecznymi" danymi. Wtedy raporty B, C, D będą miały status "zweryfikowany".

Zgodnie z decyzją 2011/850/UE od 1 stycznia 2014 r. GIOŚ uruchomił w wymaganym formacie XML transmisję danych o aktualnym zanieczyszczeniu powietrza z automatycznych stanowisk pomiarowych. Polska jest obecnie jednym z ośmiu państw członkowskich UE, które wywiązują się z tego obowiązku. Pliki generowane są automatycznie z bazy danych GIOŚ JPOAT2,0 i przekazywane na wskazany serwer EEA (nie jest to CDR).

Obecnie e-Raportowanie jest w fazie wdrażania, a EEA wraz z ETC/ACM nadal pracują nad ostatnimi uaktualnieniami w dokumentach odnośnie zbliżającego się raportowania danych (B-G) we wrześniu br. GIOŚ jednocześnie prowadzi prace, poprzez zlecenia zewnętrzne, nad narzędziami informatycznymi, które będą generowały pozostałe raporty B, C, D, E i G z bazy danych JPOAT2,0.

W ramach przekazów danych poza PDF, a raportowanych do EEA poprzez CDR, KPK w 2013 r. umieszczał w CDR dane związane z realizacją postanowień Dyrektywy Hałasowej – 2002/49/WE tj. informacje o aglomeracjach oraz głównych drogach, liniach kolejowych i lotniskach oraz informacje z realizacji map akustycznych dla wyżej wymienionych (przekazane przez podmioty prawnie zobowiązane do realizacji map akustycznych).

Z uwagi na powierzoną Agencji rolę przez KE, umieszczanie danych na CDR nieobjętych priorytetowymi strumieniami danych, obejmuje także przekazy danych poza EIONET, względem których krajowe punkty kontaktowe ani krajowe centra referencyjne nie pełnią żadnej roli. Są one wgrywane na CDR przez odpowiednie jednostki zewnętrzne, zgodnie z ich kompetencjami.

3.3. Udział w przygotowywaniu raportów, opracowań i innych produktów EEA

W 2013 r. GIOŚ kontynuował współpracę z EEA poprzez przekazywanie stanowisk i zbiorczych opinii względem raportów tematycznych, opracowań i projektów działań Agencji, angażując przy tym ekspertów EIONET. Aktywność NRC szczególnie przejawiała się w opiniowaniu raportów EEA oraz zapewnieniu na potrzeby tych raportów oraz innych projektów EEA odpowiednich danych (ustaloną sprawozdawczość omówiono w poprzednim podrozdziale).

Latem Krajowy Punkt Kontaktowy przeprowadził konsultacje oraz przygotował i przekazał we wrześniu 2013 r., zgodnie z harmonogramem, obszerne stanowisko do Wieloletniego Programu Pracy EEA na lata 2014 – 2018 oraz do Programu Pracy EEA na rok 2014. Zgodnie z procedurą uwagi wprowadził w systemie informacyjnym EEA Forum.

W 2013 r. KPK zorganizował proces konsultacji 22 raportów tematycznych EEA (raporty techniczne zazwyczaj nie są przez EEA konsultowane z krajami). Do 10 z nich opracował i przekazał zbiorcze stanowiska. Względem 6 z 22 raportów odpowiedź w formie bezpośredniej do Agencji KPK powierzył odpowiednim jednostkom zewnętrznym. W takim przypadku, zgodnie z obowiązującymi zasadami, uwagi powinny zostać przesłane do wiadomości KPK. Według danych KPK do 4 z 6 ww. raportów przekazano uwagi. W I połowie 2014 r. KPK zorganizował proces konsultacji 20 raportów tematycznych, opracował i przekazał do EEA zbiorcze stanowiska do 4 z nich, a odnośnie 6 raportów uwagi do EEA przekazały bezpośrednio odpowiednie jednostki zewnętrzne. Powyższe 20 raportów objęło 7 ocen zaktualizowanych megatrendów SOER 2010 (strona polska zgłosiła uwagi do 1 oceny). Przekrojowy charakter wielu raportów EEA powodował, że KPK niejednokrotnie zmuszony był organizować szerokie konsultacje i włączać w nie także ekspertów spoza EIONET.

Krajowy Punkt Kontaktowy zgłosił obszerne uwagi do raportu wskaźnikowego EEA dot. zasobów naturalnych i dobrobytu człowieka w kontekście ekologizacji gospodarki. Stanowisko objęło zarówno opinie KPK, jak i komentarze przekazane przez Departament Zrównoważonego Rozwoju MŚ (NRC ds. zrównoważonej konsumpcji i produkcji), Departament Ochrony Powietrza MŚ, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny (NRC ds. środowiska i zdrowia), Główny Urząd Statystyczny.

Podobnie jak ubiegłym roku, w pracach konsultacyjnych przy raportach tematycznych wiele uwag zgłaszało ulokowane w KOBiZE NRC ds. zanieczyszczenia powietrza i zmian klimatu (MAPCC), z uwagi na liczne raporty EEA dotyczące emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Były to nie tylko „tradycyjne” coroczne raporty EEA oparte o raportowane przez kraje poszczególne kategorie danych, ale także raporty przekrojowe, jak np. raport dot. redukcji emisji zanieczyszczeń z dużych źródeł spalania paliw produkujących energię elektryczną. Szereg uwag zgłosił Departament Ochrony Powietrza MŚ do raportu dot. jakości powietrza. Stosunkowo liczne uwagi strona polska miała do raportu dot. stanu wybrzeży w Europie. Komentarze wprowadzane były w systemie informacyjnym EEA w styczniu, bezpośrednio przez wskazanych na prośbę KPK ekspertów z IMGW-PIB, GDOŚ i Instytutu Morskiego (publikacja raportu została przez EEA odłożona na 2014 r.). Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej (NRC ds. transportu) koordynowało stanowisko strony polskiej do ostatniego raportu TERM, dot. transportu na obszarach miejskich, i zgłosiło do niego liczne uwagi. W przypadku konsultacji raportów dot. analiz przestrzennych zielonej infrastruktury oraz zmian w populacji i środowisku Europy liczne i równocześnie jedyne uwagi zgłosił Departament Natura 2000 w GDOŚ.

W I połowie 2014 r. KPK zgłosił obszerne uwagi do projektu Kompendium wskaźników EEA, przy czym jeszcze we wrześniu 2013 r. KPK przedstawił uwagi do rewizji wskaźników EEA i propozycji odnowienia bazowego zestawu, które to uwagi zostały ponowione w ww. stanowisku. Niezależnie od procesu rewizji, do którego KPK zaprosił cały EIONET i GUS, strona polska uczestniczyła w standardowym procesie kształtowania wskaźników EEA – zaktualizowane opisy podlegały konsultacjom na stronie EEA, a uprawnieni eksperci mogli wprowadzać uwagi bezpośrednio w systemie.

Jesienią 2013 r. KPK koordynował konsultacje opracowanych przez EEA profili krajowych dot. zanieczyszczenia powietrza oraz emisji gazów cieplarnianych i energetyki, otrzymując

z zewnątrz wkłady KOBiZE i Dep. Energetyki MG. Natomiast zweryfikowane dane na potrzeby prac EEA nad zapewnieniem referencyjnego zestawu danych prezentujących wszystkie siedliska i gatunki ujęte w dyrektywach siedliskowej i ptasiej i przypisane do odpowiednich typów ekosystemów według typologii kartowania i oceny ekosystemów i usług MAES przekazało do EEA na początku 2014 r. ulokowane w Departamencie Ochrony Przyrody GDOŚ NRC ds. przyrody i różnorodności biologicznej.

W 2013 r. Krajowy Punkt Kontaktowy był zaangażowany w prace przygotowawcze do raportu o stanie środowiska Europy i prognozach jego zmian SOER 2015. Wiązało się to z przedstawieniem przez EEA wstępnego planu projektowego, a następnie planu implementacji SOER 2015, następnie przedstawieniem przez EEA w III kwartale 2013 r. propozycji tematów i wskaźników, które będą ujęte w cz. B i C2 raportu oraz wytycznych do cz. C1. Wymiana opinii między krajami a EEA odbywała się m.in. w EEA podczas spotkań KPK i Zarządu oraz NRC SoE (ds. raportów o stanie środowiska), o czym mowa w następnym podrozdziale. Ponadto w październiku 2013 r. KPK przeprowadził w ramach krajowego EIONET proces konsultacji propozycji tematów i wskaźników do cz. B i C2. Uwagi strony polskiej, zgodnie z procedurą, wprowadził w systemie Forum. W I kwartale 2014 r. KPK zorganizował proces konsultacji aktualizowanych ocen megatrendów SOER 2010, które miały stanowić podstawę dla opracowania przez EEA części A raportu SOER 2015. Uwagi umieszczono w systemie Forum. W styczniu 2014 r. przekazano do EEA wypełnioną ankietę dot. promocji i rozpowszechniania SOER 2015.

Rok 2014 przyniósł nowe, dodatkowe zadania dla polskiego EIONET, szczególnie angażujące KPK i NRC SoE, z racji wejścia w fazę bezpośredniej pracy nad tekstem raportu. Na przełomie marca i kwietnia 2014 r. KPK zorganizował szeroki proces konsultacji pierwszej wersji 25 fiszek cz. B i 9 fiszek cz. C2, obejmujący ekspertów w GIOŚ i 22 instytucje zewnętrzne, oraz przeanalizował wszystkie fiszki. Następnie opracował obszerne i szczegółowe uwagi, zawierające komentarze do 18 fiszek cz. B i wszystkich fiszek cz. C2. Z instytucji zewnętrznych uwagi do treści zgłosiło do KPK kilka instytucji, w tym obszerne uwagi przekazały Departament Ochrony Powietrza MŚ, Główny Urząd Statystyczny i Instytut Geodezji i Kartografii. Stanowisko strony polskiej KPK wprowadził w dedykowanym systemie EEA do konsultacji fiszek, ponadto dodatkowy ogólny komentarz przesłał do EEA. W czerwcu 2014 r. KPK uruchomił krajowe konsultacje I wersji fiszek cz. A oraz I wersji Syntezy, obejmującej 5 z planowanych 7 rozdziałów.

Na autora wiodącego krajowej części C1 wyznaczono NRC SoE w DMIŚ GIOŚ. Wkład, czyli kilkunastosekundowe streszczenie przygotowywanego raportu GIOŚ „Stan środowiska w Polsce – raport 2014” umieszczono w systemie EEA zgodnie z harmonogramem w marcu 2014 r. W ramach ćwiczenia tzw. wzajemnego przeglądu (patrz str. 14) strona polska oceniała fiszki Węgier i Słowacji, natomiast fiszkę polską wybrała do analizy Słowacja. Obecnie NRC SoE zaangażowane jest w prace redakcyjne w oparciu o wytyczne EEA mające na celu harmonizację wszystkich wkładów krajowych. W I kwartale 2014 r. NRC SoE zaktualizowało informacje o krajowych raportach o stanie środowiska w nowym systemie SERIS.

W kwietniu i maju 2013 r. Krajowy Punkt Kontaktowy dokonał weryfikacji tłumaczenia i składu wersji polskiej raportu Sygnały EEA 2013, a pod koniec czerwca 2014 r. otrzymał do weryfikacji tłumaczenie raportu Sygnały EEA 2014. Pod koniec 2013 r. eksperci EIONET wypełniali ankietę EEA oceniającą Sygnały 2013. Odnośnie wykonywania tłumaczeń przez KPK, należy odnotować fakt, że w przypadku konsultacji raportów EEA czy zbierania informacji na potrzeby projektów EEA, KPK niejednokrotnie otrzymuje odpowiedzi w języku polskim. Stąd przygotowanie zbiorczego stanowiska, które przekazywane jest do Agencji zawsze w języku angielskim, wymaga dodatkowego nakładu pracy KPK.

Podobnie jak w latach poprzednich, egzemplarze wszystkich otrzymanych z Agencji raportów dostępne są w bibliotece GIOŚ. Ponadto na stronie internetowej KPK przedstawiał sygnalne informacje o wybranych raportach Agencji. Wydawnictwa EEA były rozprowadzane podczas spotkań organizowanych przez GIOŚ oraz wysyłane do odpowiednich instytucji.

Jeszcze w 2012 r. KPK rozpoczął prace nad wypełnieniem przekrojowego kwestionariusza EEA dot. zarządzania opartego na ekosystemie (EBM). KPK zorganizował proces zebrania informacji i w oparciu o różnorodne wkłady, które przekazali eksperci MRR, MG, MRiRW, GDOŚ, KZGW, UAM w Poznaniu i GIOŚ (w ww. proces, pomimo wystąpień KPK, nie włączyło się MŚ) opracował spójną i wyczerpującą odpowiedź i wypełniony kwestionariusz umieścił w systemie EEA w lutym 2013 r. Podobnie obciążającym dla KPK zadaniem i podobnie angażującym szereg instytucji był kwestionariusz dotyczący instrumentów planowania przestrzennego, w tym uwzględniających ocenę jakości gleb, rozesłany przez EEA w kwietniu 2013 r. KPK, wykorzystując otrzymane wkłady (MRR, MTBiGM, MRiRW, IUNG, UNEP-GRID W-wa), opracował scalone odpowiedzi na poszczególne pytania i przekazał je w systemie EEA w maju 2013 r. W przypadku przesłanego przez Agencję w lutym 2013 r. kwestionariusza dotyczącego realizowanych w sektorze transportu działań adaptacyjnych do zmian klimatu, odpowiedzialność za zapewnienie odpowiedzi powierzono NRC ds. transportu (w MTBiGM, obecnie MIR), które przekazało je, zgodnie z terminem, w marcu 2013 r. W uzgodnieniu z KPK koordynatorem odpowiedzi strony polskiej w kwestionariuszu EEA dot. podejmowanych przez kraje członkowskie działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu został Departament Zrównoważonego Rozwoju MŚ. Odpowiedzi przekazał w dedykowanym systemie informatycznym EEA w III kwartale 2013 r.

Dyrektoriat Generalny KE ds. Środowiska (DG ENV) we współpracy z EEA realizował w 2013 r. projekt dot. opracowania modelu referencyjnego wytwarzania odpadów komunalnych i ich zagospodarowania we wszystkich krajach członkowskich UE - w ramach spotkań z poszczególnymi krajami, spotkanie reprezentantów EEA i ETC SCP ze stroną polską odbyło się dnia 24 maja 2013 r. w siedzibie MŚ. W spotkaniu prowadzonym przez Departament Gospodarki Odpadami MŚ uczestniczyli przedstawiciele GIOŚ.

W ramach Copernicus Instytut Geodezji i Kartografii, w którym ulokowane jest jedno z krajowych centrów referencyjnych EIONET ds. pokrycia terenu (NRC Land Cover), kontynuował realizację prac związanych z wytworzeniem baz Corine Land Cover 2012 i weryfikacją pięciu warstw wysokorozdzielczych HRL (obszary nieprzepuszczalne, lasy, łąki/pastwiska, obiekty wodne, tereny podmokłe). Z końcem lutego 2013 r. rozpoczęto prace interpretacyjne. W kwietniu 2013 r. IGiK przekazał pierwszą część wykonanych prac (skorygowana CLC 2006 i CLC-change 2006-2012) do EEA w celu pierwszej zewnętrznej kontroli (około 9% powierzchni Polski). W raporcie z kontroli EEA pozytywnie oceniła pracę. Do końca czerwca 2013 r. około 50% kraju zostało zinterpretowane; dalsze prace interpretacyjne trwały przez pozostałą część roku 2013. Rozpoczęcie oceny warstw wysokorozdzielczych zostało przesunięte w czasie ze względu na opóźnienia po stronie EEA. W wrześniu 2013 r. kierownik projektu przeprowadził szkolenie z metody weryfikacji i poprawy warstw wysokorozdzielczych, następnie rozpoczęto weryfikację warstwy terenów nieprzepuszczalnych i terenów zadrzewionych (dostępne było 67% i 50% pokrycia Polski). W marcu 2014 r. IGiK przekazał do EEA raport z weryfikacji warstwy terenów nieprzepuszczalnych (pełne pokrycie dla Polski). W marcu 2014 r., IGiK przekazał do EEA również kolejną część wykonanych prac interpretacyjnych (skorygowana CLC 2006 i CLC-change 2006-2012) w celu drugiej zewnętrznej kontroli (około 12% powierzchni Polski). W raporcie EEA z drugiej kontroli pozytywnie oceniona została praca zespołu. W maju 2014 r. zakończono prace interpretacyjne i rozpoczęto proces budowy topologicznej bazy

danych oraz generowanie metadanych. W kwietniu 2014 r. przekazano raport z weryfikacji warstwy terenów zadrzewionych, zaś w czerwcu 2014 r. z weryfikacji warstwy typów lasów (pełne pokrycie dla Polski). Aktualnie trwają prace nad poprawą warstwy terenów nieprzepuszczalnych oraz terenów zadrzewionych i typów lasów. Rozpoczęto także prace nad weryfikacją warstwy łąk, torfowisk i wód (warstwy te zostały dostarczone w kwietniu 2014 r.). Zakończenie i przekazanie wyników weryfikacji oraz poprawionych warstw wysokorozdzielczych planowane jest na początek października 2014 r. Zakończenie i przekazanie baz CLC wraz z metadanymi planowane jest na sierpień 2014 r.

GIOŚ, odpowiedzialny za realizację projektu CLC 2006 na poziomie kraju, kontynuował rozpowszechnianie wyników projektu poprzez NRC ds. pokrycia terenu w DMIŚ. W 2013 r. dane udostępniono na wniosek 54 użytkownikom, a w I poł. 2014 r. - 32. Odnotowano także zainteresowanie wynikami poprzedniego projektu – CLC 2000 – w 2013 r. udostępniono je na wniosek 1 użytkownikowi, a w 2014 r. – 3

W 2013 r. KPK zaangażowany był w końcowe prace związane z przygotowaniem informacji o krajowych zasobach danych na potrzeby realizowanego przez EEA projektu GISC dot. koordynacji komponentu in-situ GMES/Copernicus. Przygotowanie materiału inwentaryzującego zasoby związane było z wizytą przedstawicieli EEA w październiku 2012 r. Po szeregu konsultacji z odpowiednimi jednostkami krajowymi wersję ostateczną informacji KPK przekazał w styczniu 2013 r. Na początku czerwca 2013 r. KPK, na prośbę EEA, zgłosił uwagi do przygotowanego przez EEA materiału podsumowującego, opartego o ww. odpowiedź strony polskiej.

3.4. Uczestnictwo w spotkaniach Zarządu i EIONET, inne wydarzenia

W ramach struktury EIONET przedstawiciele krajowi uczestniczyli:

- w spotkaniach Zarządu oraz dodatkowo Biura,
- w spotkaniach Krajowych Punktów Kontaktowych – KPK (NFP),
- w spotkaniach tematycznych grup ekspertów (średnio każde NRC raz w roku).

Zgodnie z praktyką w 2013 r. odbyły się trzy spotkania Biura, trzy spotkania Zarządu oraz trzy spotkania Krajowych Punktów Kontaktowych. Strona polska opiniowała dokumenty będące przedmiotem obrad Biura, Zarządu i KPK. Oprócz bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem Agencji, do najważniejszych kwestii poruszanych na spotkaniach zaliczyć należy:

- realizację planu pracy EEA na 2013 r.;
- wyniki prowadzonej w 2012 r. ewaluacji działań EEA w ramach oceny pięcioletniej;
- proces zatwierdzania wykonania budżetu za 2011 r.;
- przygotowanie nowego wieloletniego programu pracy EEA na lata 2014-18;
- przygotowanie planu pracy na 2014 r.;
- rewizja sieci EIONET celem ustalenia nowej struktury na l. 2014-2018;
- wieloletni program polityki kadrowej EEA;
- przegląd Europejskich Centrów Tematycznych, w kontekście powołania nowych na l. 2014-2018;
- przygotowanie raportu SOER 2015;
- przegląd wskaźników EEA;
- raporty tematyczne EEA;
- zakres i sposób raportowania danych do Agencji;
- udział EEA i EIONET w realizacji dyrektywy INSPIRE oraz rozwoju usług Copernicus;

- współpracę między EEA a krajowymi sieciami EIONET w kontekście celów do realizacji oraz możliwych usprawnień.

Posiedzenie Zarządu w marcu 2013 r. zostało poprzedzone seminarium dot. wieloletniego programu pracy EEA na l. 2014-2018 r. W czasie spotkania dyskutowano m.in. o priorytetach i celach nowego programu. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przewodniczył obradom jednej z grup tematycznych. Z kolei posiedzenie Zarządu w marcu 2014 r. poprzedzono wspólnym seminarium Zarządu i Komitetu Naukowego EEA dot. Syntezy raportu SOER 2015, gdzie Główny Inspektor aktywnie uczestniczył w dyskusji.

Na forum Zarządu, zgodnie z jego rolą, Główny Inspektor Ochrony Środowiska brał udział w zatwierdzaniu określonych działań EEA i dokumentów. Podczas spotkań Biura, Zarządu i KPK strona polska uczestniczyła w opiniowaniu kwestii wymienionych wyżej w rozdziale na str. 29-30. Spotkania KPK umożliwiają zapoznanie się z pracami EEA, przedyskutowanie i wyjaśnienie działań EEA/EIONET z EEA oraz z innymi KPK, wymianę doświadczeń oraz przedstawienie uwag strony polskiej w istotnych kwestiach dotyczących współpracy z EEA. Ponadto w ramach czerwcowego spotkania w 2013 r. KPK zorganizowano specjalne seminarium poświęcone dyskusji o roli EIONET oraz problemach i możliwościach rozwoju współpracy między EEA a krajami. Podczas seminarium KPK proszone były o wymianę opinii odnośnie poszczególnych aspektów współpracy z EEA – polski reprezentant podzielił się doświadczeniami, wskazując m.in. na swoją praktykę współpracy z NRC, wyraził opinię odnośnie przyszłej struktury EIONET oraz kwestii szkoleń dla członków EIONET, zgłosił uwagi dot. funkcjonowania systemu Forum. W maju 2013 r., reprezentant KPK, w zastępstwie Głównego Inspektora, wziął udział w posiedzeniu dot. oceny ofert na cztery nowe ETC. Na spotkaniu KPK w czerwcu 2014 r. reprezentant polskiego KPK przewodniczył pierwszej sesji z udziałem Dyrektora Wykonawczego EEA.

W ramach październikowego spotkania KPK w 2013 r. zorganizowano wspólną sesję z punktami kontaktowymi INSPIRE – w sesji tej uczestniczyli zatem wspólnie z reprezentantem KPK przedstawiciele GUGiK.

Jednym z najważniejszych produktów omawianych na spotkaniach Zarządu i KPK są raporty – w 2013 r. był to przede wszystkim raport SOER 2015. W dyskusji nad SOER 2015 na forum EEA KPK uczestniczył także dodatkowo poprzez udział w spotkaniu NRC ds. stanu środowiska w kwietniu 2013 r. z uwagi na tymczasową nieobecność ww. NRC. W sumie na spotkaniach KPK i NRC reprezentant GIOŚ przedstawił m.in. harmonogram przygotowywania krajowych raportów o stanie środowiska, zakres ostatnich raportów w kontekście ujęcia kwestii społeczno-gospodarczych, uzyskał wyjaśnienia odnośnie projektów SENSE oraz nowego systemu SERIS, wymieniał poglądy odnośnie kształtu raportu SOER 2015, w tym m.in. krajowej części C1 oraz wskaźników w cz. B.

Reprezentant KPK uczestniczył także w listopadowym spotkaniu NRC ds. komunikacji i promocji i zaprezentował na spotkaniu prowadzoną w portalu GIOŚ stronę internetową KPK. Wziął także udział w obradach jury konkursu fotograficznego Waste•smART.

W marcu 2013 r. reprezentanci KPK uczestniczyli w bezpośrednio poprzedzającej pierwsze w 2013 r. spotkanie KPK I konferencji użytkowników Eye on Earth, zorganizowanej przez EEA we współpracy z Prezydencją Irlandii w Radzie UE. W czasie konferencji KPK wymienił opinie z reprezentantami EEA oraz innymi uczestnikami, w tym m.in. zwrócił uwagę na problem „przeciążenia” informacją i właściwej reakcji w oparciu o dostępne dane. W kwietniu 2013 r. reprezentant KPK wziął udział w spotkaniu „Monitoring matters” podsumowującym prowadzony przez EEA projekt GISC, gdzie m.in. uzgodniono końcowe prace nad inwentaryzacją zasobów.

W czerwcu 2014 r. Główny Inspektor i reprezentant KPK uczestniczyli w zorganizowanym przez EEA i Eurostat wspólnym seminarium dla członków Zarządu EEA, KPK oraz dyrektorów urzędów statystycznych i agencji ds. środowiska spotykających się w ramach DIMESA (spotkania dyrektorów dot. statystyki i rachunków z zakresu środowiska). Tematem seminarium był rozwój tzw. „bazy wiedzy” dla realizacji celów siódmego ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska (7EAP). Delegowani dyskutowali m.in. o możliwościach zapewnienia informacji dla określenia tzw. kapitału naturalnego oraz dla rozwoju efektywnej zasobowo i niskoemisyjnej gospodarki, a także omawiali potencjalne ścieżki rozwoju, celem stworzenia planu działań, który pozwoliłby śledzić postęp w realizacji celów 7EAP. Dodatkowo Główny Inspektor Ochrony Środowiska przewodniczył obradom jednej z grup tematycznych i prezentował ich wyniki na sesji plenarnej. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele MŚ i GUS.

Działania Agencji dotyczące poszczególnych zakresów tematycznych były przedmiotem dyskusji z odpowiednimi NRC w czasie warsztatów dla ekspertów EIONET. KPK zapewnił udział ekspertów z Polski w zdecydowanej większości zorganizowanych przez EEA spotkań dla NRC (15 na 18 wyjazdowych spotkań w sumie 20 NRC).

Strona polska aktywnie uczestniczyła w spotkaniach; zauważyć przy tym należy, że EEA coraz częściej jako element spotkania wprowadza formułę obrad w grupach, co pozwala wypracować wiele konstruktywnych wniosków. Istotnym punktem spotkań EIONET były kwestie raportowania danych do EEA – zagadnienia te były przede wszystkim przedmiotem obrad na: spotkaniu dot. jakości powietrza (udział DMIŚ GIOŚ i IOŚ-PIB), gdzie omawiano głównie nowy system e-raportowania jakości powietrza; spotkaniu dot. inwentaryzacji i projekcji emisji (udział KOBiZE), gdzie dyskutowano m.in. nad metodyką i jakością szacowania emisji; spotkaniu dot. wód słodkich (udział DMIŚ GIOŚ, KZGW i PIG-PIB), gdzie omawiano kwestie sprawozdawczości do systemu WISE i konieczność integracji SoE, INSPIRE i Ramowej Dyrektywy Wodnej; spotkaniu dot. wód morskich i przybrzeżnych (udział DMIŚ GIOŚ), gdzie omawiano zbiory danych i możliwości usprawnienia raportowania do EEA m.in. w powiązaniu ze sprawozdawczością OSPAR i HELCOM; spotkaniu dot. hałasu (udział Dep. Ochrony Powietrza MŚ i IOŚ-PIB), gdzie omawiano m.in. raportowanie danych z mapowania akustycznego w odniesieniu m.in. do INSPIRE. Na ww. spotkaniu dot. hałasu reprezentant IOŚ-PIB przedstawił informacje nt. metodologii wyznaczania obszarów cichych na terenie miast. Dyskusja nad kształtem raportu SOER 2015 toczyła się przede wszystkim na spotkaniu NRC SoE (udział KPK, patrz wyżej), ale kwestie ujęcia poszczególnych tematów były poruszane także na tematycznych spotkaniach NRC – m.in. na spotkaniu NRC ds. bioróżnorodności (udział Dep. Ochrony Przyrody GDOŚ); NRC ds. rolnictwa i leśnictwa (udział Dep. Leśnictwa i Ochrony Przyrody MŚ), gdzie przedstawiciel MŚ podzielił się m.in. spostrzeżeniami w zakresie usług ekosystemowych; NRC ds. zrównoważonej konsumpcji i produkcji - SCP (udział Dep. Innowacji Przemysłu MG). Na ww. spotkaniu SCP reprezentant MG przedstawił prezentację dot. zrównoważonej produkcji w kontekście polskich doświadczeń mających na celu transformację niskoemisyjną. Na spotkaniu NRC ds. transportu, poświęconym m.in. omówieniu zakresu przyszłego raportu TERM, przedstawiciel MTBiGM m.in. zgłosił propozycje odnośnie tematu raportu, jak i podzielił się doświadczeniami wynikającymi z pełnienia roli NRC. Na spotkaniu dot. wpływu zmian klimatu i adaptacji do nich, reprezentant Dep. Zrównoważonego Rozwoju MŚ przedstawił informację nt. stanu przygotowania polskiej strategii adaptacji, a na spotkaniu NRC ds. środowiska i zdrowia, przedstawiciel NIZP-PZH również zaprezentował powyższe kwestie, odnosząc się do scenariuszy zmian klimatu w kontekście zagrożeń zdrowotnych. Na spotkaniu NRC ds. pokrycia terenu, poświęconemu postępowi w realizacji produktów GIO Land Monitoring

przedstawiciel IGIK zaprezentował postępy w weryfikacji warstw wysokorozdzielczych. Przedstawiciel Dep. Polityki Przestrzennej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego uczestniczył w oddzielnym spotkaniu dot. tematyki zagospodarowania przestrzennego celem m.in. rozeznania planów EEA odnośnie możliwości aktywacji NRC z tego zakresu. Jak wyżej już wspomniano, na spotkaniu NRC ds. komunikacji, reprezentant KPK przedstawił stronę internetową KPK w portalu GIOŚ.

Dodatkowo, NRC ds. jakości powietrza w DMIŚ GIOŚ uczestniczyło w spotkaniach grupy pilotażowej IPR w EEA, celem zapoznania się z planami EEA odnośnie wdrożenia systemu e-raportowania danych o jakości powietrza oraz rozpoznania możliwości i potrzeb w zakresie wdrożenia w kraju odpowiednich mechanizmów i technologii.

Przedstawiciele Inspekcji Ochrony Środowiska uczestniczyli w obu spotkaniach nieformalnej sieci szefów krajowych agencji ochrony środowiska EPA Network, gdzie dyskutowano m.in. o strukturze sieci i jej relacjach z EEA oraz o szeroko pojętych kwestiach polityki ochrony środowiska UE.

Podsumowanie udziału strony polskiej i wnioski

- W omawianym okresie sprawozdawczym strona polska wykonała zadania wynikające z Planu Pracy EEA, działając aktywnie na wszystkich poziomach współpracy: Zarządu, Biura, Krajowego Punktu Kontaktowego oraz krajowych centrów referencyjnych w ramach struktury EIONET.
- Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest szczególnie zaangażowany w prace Biura i Zarządu EEA z racji pełnienia funkcji wiceprzewodniczącego. Należy podkreślić, że z uwagi na ww. rolę tradycyjnie prowadzi lub współprowadzi seminaria dot. horyzontalnych kwestii związanych z polityką UE i działaniami EEA na rzecz jej wdrażania.
- W zakresie zadań organizacyjno-zarządczych należy podkreślić istotne zaangażowanie Krajowego Punktu Kontaktowego w prace and kształtem przyszłej współpracy z EEA w ramach perspektywy nowego Wieloletniego Programu Pracy EEA, w tym w zakresie priorytetów prac, przyszłej struktury sieci EIONET, jak i narzędzi wspomagających koordynację i realizację zadań. Przewiduje się, że nowa struktura sieci we wszystkich krajach członkowskich powinna zacząć funkcjonować od października 2014 r. Po uruchomieniu przez EEA procedury, KPK rozpocznie proces dostosowywania polskiej sieci celem powołania odpowiednich NRC. W czerwcu 2014 r. polski KPK wszedł do tzw. troiki krajowych punktów kontaktowych, co będzie wiązało się z dodatkowymi zadaniami związanymi z koordynacją współpracy KPK wszystkich krajów z EEA, zwłaszcza w okresie jesień 2014 r. - wiosna 2015 r., gdy polski KPK będzie pełnił rolę wiodącą w troice.
- Zgodnie z celami KE, która akcentuje potrzebę wzmocnienia wdrożenia regulacji UE oraz powierza Agencji obsługę coraz szerszego zakresu raportowania, a także z zapisami Strategii Europa 2020 i siódmego wspólnotowego programu działań na rzecz środowiska „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”(7EAP) coraz większą rolę w działaniach Agencji odgrywa monitorowanie skuteczności implementacji prawodawstwa UE w kierunku jego poprawy. Kompetencje Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie egzekwowania wymagań ochrony środowiska oraz badania i oceny jego stanu stanowią właściwą bazę dla koordynacji współpracy z EEA na poziomie krajowym. Realizując nowy wieloletni

plan pracy, Agencja coraz silniej podkreśla rolę sieci EIONET, wiążąc z nią także oczekiwania odnośnie monitorowania postępów w realizacji celów 7EAP.

- W zakresie zadań sprawozdawczych, wynikających z programu pracy EEA, EIONET PL kontynuował przekazywanie danych. W większości przypadków były to informacje już wytwarzane dla potrzeb zarządzania środowiskiem w kraju lub dla potrzeb sprawozdawczości międzynarodowej, w tym Wspólnotowej. Ogólnie, w ciągu ostatnich lat raportowanie danych do EEA ulegało systematycznej poprawie, a osiągnięty w ostatnim okresie sprawozdawczym rezultat dla priorytetowych strumieni danych – słabszy niż w roku ubiegłym – wynika z niezrealizowania jednego przekazu danych przez jedną instytucję. Spowodowało to spadek pozycji Polski do trzeciej dziesiątki państw, pomimo ogólnie wysokiego wyniku.
- Oczekiwaniem ze strony EEA jest, aby wszystkie kraje osiągnęły poziom raportowania PDF 100 %. Obszarem wskazywanym do poprawy jest wspomniany wyżej niezrealizowany przekaz danych o obszarach chronionych, za który odpowiada Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. W przypadku raportowania danych dot. zasobów wód oraz emisji do wód nadal istnieje konieczność uzgodnienia pomiędzy Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej i Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej, przy udziale Departamentu Zasobów Wodnych Ministerstwa Środowiska, jednostki odpowiedzialnej za zapewnienie tych kategorii danych w powiązaniu z raportowaniem, według wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej, w zakresie planów gospodarowania wodami.
- Zauważyć należy, że w obszarze wód Agencja planuje rewizję przepływów PDF i zawieszenie raportowania, celem opracowania nowego systemu. Nie oznacza to przerwania monitoringu, gdyż w 2015 r. kraje przekażą do EEA dane za lata 2013 i 2014. Zmiany w raportowaniu mogą wiązać się z dodatkowym obciążeniem dla sieci EIONET w kontekście konieczności dostosowania się do nowych wymogów. W celu zapewnienia na potrzeby raportowania do EEA corocznej puli danych z monitoringu rzek i jezior (po wdrożeniu monitoringu zgodnego z Ramową Dyrektywą Wodną do sieci WISE-SoE wpisano wszystkie punkty pomiarowo-kontrolne (ppk) objęte monitoringiem diagnostycznym, co miało na celu zapewnienie danych ze stałej liczby punktów, ale jednocześnie mogło prowadzić do przerw w raportowaniu w przypadku lat, w których ten rodzaj monitoringu nie jest prowadzony) oraz znacznego zwiększenia ilości raportowanych danych, co poprawi statystyczny obraz Polski na tle innych krajów, GIOŚ zdecydował o rozszerzeniu listy ppk włączonych do sieci WISE-SoE o wszystkie punkty reprezentatywne objęte monitoringiem operacyjnym. W efekcie, począwszy od roku 2013 przedmiotem raportu do EEA są dane ze wszystkich reprezentatywnych ppk, niezależnie od tego jakim programem są one objęte (diagnostyczny / operacyjny) – w roku 2014 będą to dane z reprezentatywnych ppk objętych w roku 2013 monitoringiem diagnostycznym.
- W zakresie powietrza był to ostatni okres sprawozdawczy tego rodzaju przepływów danych PDF. W związku z wdrażaniem przez EEA systemu e-raportowania jakości powietrza oraz nowym rozporządzeniem 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie gazów cieplarnianych, na CDR umieszczane będą nowe przekazy danych, a EEA opracuje nowy system ewaluacji PDF. GIOŚ prowadzi prace nad narzędziami informatycznymi, które będą generowały odpowiednie raporty z bazy danych GIOŚ o jakości powietrza JPOAT2.0
- W 2013 r. EIONET PL uczestniczył w opiniowaniu inicjatyw i opracowań Agencji oraz przekazywał określone informacje (wkłady) na potrzeby projektów EEA.

Do większości raportów tematycznych EEA strona polska zgłosiła uwagi. Zauważyć także należy, iż Agencja, podejmując nowe przekrojowe tematy w kontekście Strategii Europa 2020 i siódmego wspólnotowego programu na rzecz środowiska, a także programu Copernicus, korzysta także z formy kwestionariuszy celem zebrania od krajów określonych informacji za pośrednictwem KPK. Realizacja tego rodzaju zadań, z uwagi na ich przekrojowy charakter, wymaga zaangażowania szeregu ekspertów i instytucji, również spoza EIONET, i opracowania wynikowego, spójnego stanowiska.

- Istotnym zadaniem angażującym sieć EIONET, w tym zwłaszcza ulokowane w DMIS GIOŚ Krajowy Punkt Kontaktowy i NRC SoE, są od II p. 2013 r. prace nad raportem EEA o stanie środowiska Europy i prognozach jego zmian SOER 2015. Wszystkie zadania realizowane są zgodnie z harmonogramem. Agencja przewiduje konsultacje ostatecznych wersji poszczególnych części raportu jesienią 2014 r., a sam raport ma się ukazać w I kwartale 2015 r. GIOŚ, we współpracy z MŚ, ustali zasady promocji i dystrybucji raportu w kraju.
- Strona polska zapewniła udział przedstawicieli w prawie wszystkich spotkaniach EIONET. Dały one możliwość lepszego rozpoznania prowadzonych na poziomie unijnym działań na rzecz monitorowania i poprawy stanu środowiska, w powiązaniu z politykami sektorowymi, a równocześnie zaprezentowania doświadczeń krajowych na forum międzynarodowym. Pozwoliły także na zapoznanie się ze stawianymi przed krajami członkowskimi wymogami odnośnie zapewnienia odpowiednich systemów informacyjnych w ramach koncepcji wspólnego, europejskiego systemu informacji o środowisku SEIS (COM/2008/0046) i realizacji 7EAP. Stworzyły także możliwość współdecydowania o podejmowanych przez Agencję działaniach, angażujących sieć EIONET.
- Do obszarów wymagających wzmocnienia na poziomie krajowym w dalszym ciągu zaliczyć należy:
 - w jednostkach odpowiedzialnych za sprawozdawczość do EEA i tym samym uczestniczących w EIONET: raportowanie danych celem zagwarantowania wysokiej jakości i kompletności danych, a równocześnie podniesienia pozycji Polski w rankingu względem pozostałych krajów, oraz modernizację systemów informacyjnych i informatycznych w celu usprawnienia wymiany danych w skali krajowej i międzynarodowej;
 - w poszczególnych komórkach resortu i innych instytucjach: wykorzystanie opracowań i usług EEA dla potrzeb realizacji bieżących zadań – w tym celu wskazana jest m.in. większa aktywność krajowych centrów referencyjnych na rzecz promocji wizerunku EEA w kraju, przy czym dodatkową sposobnością dla pełnienia przez ekspertów EIONET roli ambasadorów produktów EEA, zarówno w instytucjach macierzystych, jak i poza nimi, będzie publikacja raportu SOER 2015 – zarówno ze względu na oczekiwania Agencji w zakresie zaangażowania krajów, jak i z uwagi na znaczenie raportu, integrującego problematykę ochrony środowiska z zagadnieniami społeczno-gospodarczymi w kontekście ochrony kapitału naturalnego, zapewnienia efektywnej zasobowo i niskoemisyjnej gospodarki oraz zagwarantowania szeroko rozumianego dobrobytu i dobrego zdrowia człowieka.

ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2013 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (National Focal Point)	Lucyna Dygas Ciołkowska – Dyrektor Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Z-ca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Alternate Małgorzata Bednarek – stanowisko ds. współpracy z EEA w DMIŚ GIOŚ – NFP PL Alternate
Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres)	
<i>Agriculture and Forests</i>	Marzena Lipińska (DPB MRiRW), Rafał Nowicki* / Łukasz Namysłak ** (DLiOP MŚ), Janusz Czerepko (IBL)
<i>Air Quality</i>	Grażyna Mitosek (IOŚ-PIB), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Chemicals</i>	<i>w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań</i>
<i>Climate Change Impacts, Vulnerability and Adaptation</i>	Danuta Limanówka (IMGW-PIB), Maciej Sadowski (IOŚ-PIB), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication</i>	Aleksandra Mrowińska (DIŚ MŚ), Barbara Albiniak*** (DMIŚ GIOŚ)
<i>Energy</i>	Agnieszka Kozieł (DE MG), Piotr Czopek (DEO MG)
<i>Environmental Information Systems</i>	Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Forward Looking Information and Scenarios</i>	<i>w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań</i>
<i>Groundwater</i>	Anna Kuczyńska (PIG-PIB), Hanna Kasprowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Health and Environment</i>	Krzysztof Skotak (NIZP-PZH)
<i>Marine and Coastal Environment</i>	Włodzimierz Krzywiński (IMGW-PIB O.Gdynia), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Małgorzata Marciniowicz Mykieta (DMIŚ GIOŚ)
<i>Maritime</i>	<i>do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni NRC Marine and Coastal Environment</i>
<i>Mitigation of Air Pollution and Climate Change</i>	Anna Olecka (KOBiZE w IOŚ-PIB), Bogusław Dębski (KOBiZE w IOŚ-PIB), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Nature and Biodiversity</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DIŚ GDOŚ), Beata Piwowarska (DOP GDOŚ)
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ-PIB), Ewa Zralek (DMIŚ GIOŚ), Margareta Kędzia (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Cover</i>	Karolina Szyszkowska (GUGiK), Marek Baranowski (IGiK), Maria Andrejewska (UNEP/GRID-W-wa), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Use and Spatial Planning</i>	<i>w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań</i>
<i>Rivers and Lakes</i>	Bogdan Fornal (DMIŚ GIOŚ), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ)
<i>Sustainable Consumption and Production</i>	Małgorzata Sołtan (DZR MŚ), Łukasz Sosnowski*/Jarosław Klonowski** (DIP MG)
<i>State of the Environment</i>	Barbara Albiniak*** (DMIŚ GIOŚ)
<i>Soil</i>	Grzegorz Siebielec (IUNG-PIB), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Transport</i>	Andrzej Siemiński (DPTiWM MTBiGM)
<i>Waste</i>	Katarzyna Baranowska*/Joanna Chylińska** (DGO MŚ)
<i>Water Emissions</i>	<i>w trakcie uzgadniania z KZGW</i>
<i>Water Quantity and Use</i>	Piotr Piórkowski (KZGW)

* do połowy 2013 r. **powołani w II p. 2013 r. *** w zastępstwie rolę pełnił KPK Profile dwóch NRC: *Environment and Economy* oraz *Policy Instruments and Policy Evaluation* nie zostały przez EEA ustalone.

DMIŚ GIOŚ - Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DPB MRiRW – Dep. Płatności Bezpośrednich w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; DLiOP MŚ – Dep. Leśnictwa i Ochrony Przyrody w Min. Środowiska; IBL – Instytut Badawczy Leśnictwa, IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DIŚ MŚ – Dep. Informacji o Środowisku MŚ; DE MG – Dep. Energetyki w Min. Gospodarki; DEO MG – Dep. Energii Odnawialnej w MG; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny; NIZP-PZH – Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; KOBiZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami; DIŚ GDOŚ – Dep. Informacji o Środowisku Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; DOP GDOŚ – Dep. Ochrony Przyrody w GDOŚ; GUGiK – Główny Urząd Geodezji i Kartografii; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; DZR MŚ – Dep. Zrównoważonego Rozwoju MŚ; DIP MG – Dep. Innowacji i Przemysłu MG; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; DPTiWM MTBiGM – Dep. Polityki Transportowej i Współpracy Międzynarodowej w Min. Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej; DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami MŚ; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej; x-PIB – x - Państwowy Instytut Badawczy.

ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2014 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (National Focal Point)	Lucyna Dygas Ciołkowska – Dyrektor Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Z-ca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Alternate Małgorzata Bednarek – stanowisko ds. współpracy z EEA w DMIŚ GIOŚ – NFP PL Alternate
Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres)	
<i>Agriculture and Forests</i>	Elżbieta Budka (DPB MRiRW), Łukasz Namysłak (DLiOP MŚ), Janusz Czerepko (IBL)
<i>Air Quality</i>	Grażyna Mitosek (IOŚ-PIB), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Chemicals</i>	<i>w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań</i>
<i>Climate Change Impacts, Vulnerability and Adaptation</i>	Danuta Limanówka (IMGW-PIB), Maciej Sadowski (IOŚ-PIB), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication</i>	Aleksandra Mrowińska (DIŚ MŚ), Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Energy</i>	Agnieszka Kozieł (DE MG), Piotr Czopek (DEO MG)
<i>Environmental Information Systems</i>	Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Forward Looking Information and Scenarios</i>	<i>w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań</i>
<i>Groundwater</i>	Anna Kuczyńska (PIG-PIB), Hanna Kasprowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Health and Environment</i>	Krzysztof Skotak (NIZP-PZH)
<i>Marine and Coastal Environment</i>	Włodzimierz Krzymiński (IMGW-PIB O.Gdynia), Małgorzata Marciniwicz Mykieta (DMIŚ GIOŚ)
<i>Maritime</i>	<i>do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni NRC Marine and Coastal Environment</i>
<i>Mitigation of Air Pollution and Climate Change</i>	Anna Olecka (KOBiZE w IOŚ-PIB), Bogusław Dębski (KOBiZE w IOŚ-PIB), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Nature and Biodiversity</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DIŚ GDOŚ), Beata Piwowarska (DZZP GDOŚ)
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ-PIB), Ewa Zrałek (DMIŚ GIOŚ), Margareta Kędzia (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Cover</i>	Justyna Kacprzak (GUGiK)*, Marek Baranowski (IGiK), Maria Andrzejewska (UNEP/GRID-W-wa), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Use and Spatial Planning</i>	<i>w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań</i>
<i>Rivers and Lakes</i>	Bogdan Fornal (DMIŚ GIOŚ)
<i>Sustainable Consumption and Production</i>	Małgorzata Sołtan (DZR MŚ), Jarosław Klonowski (DIP MG)
<i>State of the Environment</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Soil</i>	Grzegorz Siebielec (IUNG-PIB), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Transport</i>	Andrzej Siemiński (DKSiPR MIR)
<i>Waste</i>	Joanna Chylińska (DGO MŚ)**
<i>Water Emissions</i>	<i>w trakcie uzgadniania z KZGW</i>
<i>Water Quantity and Use</i>	Piotr Piórkowski (KZGW)

w czerwcu zmiana: *Michał Klusek; **Katarzyna Baranowska

Profile dwóch NRC: *Environment and Economy* oraz *Policy Instruments and Policy Evaluation* nie zostały przez EEA ustalone.
DMIŚ GIOŚ - Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DPB MRiRW – Dep. Płatności Bezpośrednich w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; DLiOP MŚ – Dep. Leśnictwa i Ochrony Przyrody w Min. Środowiska; IBL – Instytut Badawczy Leśnictwa, IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DIŚ MŚ – Dep. Informacji o Środowisku MŚ; DE MG – Dep. Energetyki w Min. Gospodarki; DEO MG – Dep. Energii Odnawialnej w MG; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny; NIZP-PZH – Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; KOBiZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami; DIŚ GDOŚ – Dep. Informacji o Środowisku Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; DZZP GDOŚ – Dep. Zarządzania Zasobami Przyrody GDOŚ; GUGiK – Główny Urząd Geodezji i Kartografii; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; DZR MŚ – Dep. Zrównoważonego Rozwoju MŚ; DIP MG – Dep. Innowacji i Przemysłu MG; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; DKSiPR MIR – Dep. Koordynacji Strategii i Polityk Rozwoju w Min. Infrastruktury i Rozwoju; DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami MŚ; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej; x-PIB – x - Państwowy Instytut Badawczy.

ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych (PDF)

L.p.	Zakres tematyczny (nazwa przekazu danych)	Zakres danych - odniesienie do podstawy prawnej-	Zakres czasowy danych	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za zapewnienie i przekazanie danych do KPK/współpracę merytoryczną	Wymagany termin przekazania danych do EEA	Uwagi	
1a	AE-1: CLRTAP data	Dane dotyczące emisji do powietrza w ramach CLRTAP	2011 r. (i 2010 r.)	DOP MŚ / KOBiZE	15 lutego 2013 r. (raport IIR – 15.03.13)	Wykonano w terminie.	Brak danych dla l. 1990-1994. Aktualizacje: 15 marca 2013 r. (za l. 2000-2011) oraz 10 lutego 2014 r. (za 2006 i 2008 r.)
			2012 r. (i 2011 r.)		15 lutego 2014 r. (raport IIR – 15.03.14)		
1b	AE-1b: NEC data	Dane dotyczące emisji do powietrza wg wymagań Dyrektywy 2001/81/WE	2011 r. (ostateczne)	DOP MŚ / KOBiZE	31 grudnia 2013 r.	Wykonano w terminie.	Aktualizacja: 11 marca 2014 r. (za l. 1995 – 2012)
			2012 r. (wstępne)		31 grudnia 2013 r.		
1c	AE-2: UNFCCC data	Dane dotyczące emisji do powietrza w ramach UNFCCC	2011 r.	DOP MŚ / KOBiZE	15 kwietnia 2013 r.	Wykonano w terminie (aktualizacje patrz EU GHG)	
			2012 r.		15 kwietnia 2014 r.	Wykonano w terminie (aktualizacje patrz EU GHG)	
1d	AE-2b: EU GHG data	Dane dotyczące emisji do powietrza wg wymagań Decyzji 280/2004/WE	2011 r.	DOP MŚ / KOBiZE	15 stycznia 2013 r. aktualizacja, w tym raport NIR do 15.03 II aktualizacja do 15.05	Wykonano w terminie. Wykonano w terminie. Wykonano w terminie. Aktualizacja NIR 28 maja 2013 r.	
			2012 r.		15 stycznia 2014 r. aktualizacja, w tym raport NIR do 15.03 II aktualizacja do 8.05	Wykonano w terminie. Wykonano w terminie. Wykonano w terminie. Aktualizacja NIR 30 maja 2014 r.	
2a	AQ-1: EoI data	Dane dotyczące jakości powietrza wg wymagań Decyzji 97/101/KE	2012 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ-PIB	1 października 2013 r.	Przekazano 2 października 2013 r. (wydłużona procedura zatwierdzania w MŚ) Aktualizacja 12 lutego 2014 r.	
2b	AQ-2: Air Quality Questionnaire	Dane o jakości powietrza wg wymagań Dyrektyw: 1993/30/WE, 2000/69/WE, 2002/3/WE	2012 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ-PIB	30 września 2013 r.	Przekazano 2 października 2013 r. (wydłużona procedura zatwierdzania w MŚ) Aktualizacja 14 lutego 2014 r.	
2c	AQ-2b: Monthly and summer ozone data	Dane dotyczące przekroczeń stężeń ozonu wg wymagań Dyrektywy 2002/3/WE	IV-IX 2013 r. (miesięczne i za lato)	DMIŚ GIOŚ / IOŚ-PIB	31 maja – 31 października 2013 r.	Wykonano w terminie.	

ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych (PDF) – dok.

L.p.	Zakres tematyczny (nazwa przekazu danych)	Zakres danych - odniesienie do podstawy prawnej	Zakres czasowy danych	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za zapewnienie i przekazanie danych do KPK/współpracę merytoryczną	Wymagany termin przekazania danych do EEA	Uwagi
3a	CDDA-1: Designated areas	Dane dotyczące krajowych obszarów chronionych	2011 r.	DIŚ GDOŚ	15 marca 2013 r.	Nie przekazano wymaganych danych (dane wgrane na CDR w terminie niepełne i bez wymaganych atrybutów, brak aktualizacji bazy mdb)
			2012 r.		15 marca 2014 r.	Nie przekazano wymaganych danych
4a	EWN-1 (WISE SoE-1): River quality	Dane dotyczące jakości wód rzek	2012 r.	DMIŚ GIOŚ / IMGW-PIB O. Katowice	31 października 2013 r.	Wykonano w terminie. Aktualizacja 18 listopada 2013 r.
4b	EWN-2 (WISE SoE-2): Lake quality	Dane dotyczące jakości wód jezior	2012 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	31 października 2013 r.	Wykonano w terminie.
4c	EWN-3 (WISE SoE-3): Groundwater quality	Dane dotyczące jakości wód podziemnych	2012 r.	DMIŚ GIOŚ / PIG-PIB	31 października 2013 r.	Wykonano w terminie.
4d	ME-1: Marine data	Dane dotyczące środowiska morskiego	2012 r.	DMIŚ GIOŚ / IMGW-PIB O. Gdynia	31 października 2013 r.	Wykonano w terminie. Aktualizacja 6 listopada 2013 r.
5a	E-PRTR1: European Pollutant Transfer Register	Dane dotyczące Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń	2011 r.	DIO GIOŚ	31 marca 2013 r.	Przekazano 4 kwietnia 2013 r. Brak raportu kompletności
			2012 r.		31 marca 2014 r.	Wykonano w terminie. Brak raportu kompletności
Dane objęte PDF, które tymczasowo nie są liczone do ogólnej oceny krajów z wywiązywania się ze sprawozdawczości do EEA:						
4e	EWN-4 (WISE SoE-4): Water quantity	Dane dotyczące zasobów wodnych	2012 r.	KZGW / IMGW-PIB	31 października 2013 r.	Nie przekazano wymaganych danych. Dane o zasobach wód raportowane we Wspólnym Kwestionariuszu Eurostat/OECD (dostępne dla EEA)
4f	WISE1: Water emissions quality	Dane dotyczące emisji do wód	2012 r.	KZGW	31 października 2013 r.	Nie przekazano wymaganych danych. Dane raportowane do E-PRTR (dostępne dla EEA)
2d	NRTO3: Near real-time ozone data	Dane dotyczące przekroczeń ozonu (przekazywane w czasie prawie-rzeczywistym)	2013 r.	DMIŚ GIOŚ / WIOŚ	Przekaz w czasie prawie-rzeczywistym w okresie 1 kwietnia – 30 września 2013 r.	Wykonano w terminie.

DOP MŚ – Dep. Ochrony Powietrza w Ministerstwie Środowiska; KOBiZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami w IOŚ-PIB; DMIŚ GIOŚ – Dep. Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DIŚ GDOŚ – Dep. Informacji o Środowisku w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny, IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, DIO GIOŚ – Dep. Inspekcji i Orzecznictwa w GIOŚ, WIOŚ – wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska; x-PIB – x - Państwowy Instytut Badawczy

ZAŁĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji

AirBase	baza danych o jakości powietrza w Europie, administrowana przez EEA
BISE	System Informacji o Bioróżnorodności w Europie (<i>Biodiversity Information System for Europe</i>)
CDR	Centralne Repozytorium Danych EEA (<i>Central Data Repository</i>) – element Reportnetu
CLC	CORINE Land Cover: baza danych o pokryciu terenu (<i>CORINE - Coordination of Information on the Environment</i>)
CLRTAP	Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na duże odległości (<i>Convention on Long-range Transboundary Air Pollution</i>)
CSI	bazowy zestaw wskaźników EEA (<i>Core set of indicators</i>)
DG ENV	Dyrektoriat Generalny Komisji Europejskiej ds. Środowiska
DMIŚ	Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ
EAP	wspólnotowy program działań na rzecz środowiska (<i>Environmental Action Programme</i>)
EEA	Europejska Agencja Środowiska (<i>European Environment Agency</i>)
EIONET	Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (<i>European Environment Information and Observation Network</i>)
EMEP	program monitorowania i oceny dot. CLRTAP (<i>European Monitoring and Evaluation Programme</i>)
EoE	portal/inicjatywa Eye on Earth
ETC	Europejskie Centra Tematyczne (<i>European Topic Centres</i>)
GHG	gazy cieplarniane (<i>greenhouse gases</i>)
GMES	Globalny Monitoring dla Środowiska i Bezpieczeństwa (<i>Global Monitoring for Environment and Security</i>) – obecnie Copernicus
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
INSPIRE	Europejska Infrastruktura Danych Przestrzennych (<i>Infrastructure for Spatial Information in Europe</i>)
JRC	Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej (<i>Joint Research Centre</i>)
KE	Komisja Europejska
KPK (NFP)	Krajowy Punkt Kontaktowy (<i>National Focal Point</i>) ds. współpracy z EEA
MAWP	Wieloletni Program Pracy EEA (<i>Multi-annual Work Programme</i>)
NEC	krajowe pułapy emisji (<i>national emission ceilings</i>)
NRC	Krajowe Centra Referencyjne (<i>National Reference Centres</i>) w strukturze EIONET
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PDF	priorytetowy strumień danych przekazywanych do EEA (<i>priority data flow</i>)
Reportnet	zbiór narzędzi informatycznych EEA dla celów sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska
SEBI	projekt wdrożenia wskaźników różnorodności biologicznej (<i>Streamlining European Biodiversity Indicators</i>)
SEIS	Wspólny System Informacji o Środowisku (<i>Shared Environmental Information System</i>)
SENSE	projekt EEA dot. udostępniania krajowych danych o środowisku (<i>Shared European National State of the Environment</i>)
SOER	raport o stanie środowiska (<i>State of the Environment Report</i>)
UNEP	Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (<i>United Nations Environmental Programme</i>)
UNFCCC	Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (<i>United Nations Framework Convention on Climate Change</i>)
TERM	Mechanizm Sprawozdawczy ds. Transportu i Środowiska (<i>Transport and Environment Reporting Mechanism</i>)
WISE	System Informacji o Wodach w Europie (<i>Water Information System for Europe</i>)

Patrz także zał. 2.